

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pankadienį
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 19

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Gegužės (May) 8, 1936.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVII

Etiopijos Sostinę Pasiekė Italų Kariuomenė

Imperatorius Išbėgo Ir Paliko Miestą Plėšikams

Plėšikai Užpuolė Amerikos Atstovybę, Daug Užmušta Ir Sužeista Europiečių

DJIBOUTI, Francijos Somali-landas, geg. 4 d. — Pastangos organizuoti Etiopijos pasipriešinimo besiveržiantiems italams baigėsi, kuomet ši vakarą atvyko į čia iš Harar ir Jijiga pietinio fronto Etiopijos kariuomenės vadai, palikę karo lauką ir savo kariuomenę be vadovybės. Jie atvyko pirmą, negu imperatoriaus Haile Selassie su šeima išplaukė Anglijos kruiseriu į Jeruzolimą melstis už Etiopijos ateitį.

Rymo žinios skelbia, kad Italijos kariuomenė, kurią sudaro vietiniai askarai ir kuriai vadovauja gen. Alessandro Pirzio Biroli, įžengė į Addis Ababa priemiestį gegužės 4 d. popietyje. Taip pat maršalo Badoglio šiaurinė armija jau prisiartinus prie Etiopijos sostinės 16 mylių atstume. Manoma, kad Italijos kariuomenė formaliai okupo Addis Ababa miestą gegužės 5 d., kuomet Italijos ruošiamos manifestacijos pasidžiaugimui užkariavus Etiopiją.

Etiopijos Sostinė Liepsnose Ir Plėšikų Nagasoje.

LONDONAS, geg. 1 d. — Imperatorius Haile Salassie išbėgo iš savo tėvynės traukiniu į Djibouti, Francijos Somalilandą. Išbėgdamas iš sostinės paliko miestą betvarkėje ir tuojuo vietiniai gyventojai puolė miestą plėšti ir deginti. Pirmiausiai plėšikai užpuolė ir išplėšė paties imperatoriaus palatą. Pats vidurys miesto sugintas. Rūšies keltanti plėšikai šaudosi visomis pusėmis ir žudo be atodurių kas tik jiems kelyje papuola. Londoną pasiekę pranešimai tikrina, kad mažiausiai 10 užmuštų ir apie 300 sužeistų etiopiečių yra Etiopijos sostinėje. Tarpe užmuštų yra ir viena amerikė, adventistų misionieriaus Dr. Stadin žmona.

Plėšikai Užpuolė Amerikos Atstovybę.

WASHINGTON, geg. 4 d. — Amerikos atstovybė Etiopijos sostinėje buvo užpuolė rūsiai, ninkai plėšikai šiandien ankstyryte, kaip praneša beveliu telegramu Amerikos įgaliotas ministras Cornelius Van H. Engert Valstijos Departamentui. Pranešime sako, kad jo nedidži burys vyrų buvo apsiginklavę revolveriais, šautuvais bei kardais ir sekmingai atmušė sužvejusių užpuolikų atakas. Užpuolikų pusėje yra vienas užmuštas, tačiau apie savo burio kovotojus nieko nesako, todėl spėjama, kad jų tarpe aukų sužeistais ir užmuštais nėra. Jis taip pat praneša, kad jei padėtis pablogės, tai jis pranešęs Anglijos atstovybei, kad su visų savo štabu pereis į pastarosios pataipas. Mat Anglijos atsto-

vybė yra apsaugota fortifikacijomis ir turi gerai apginkluotą nemažą kariuomenę sargybą. Visi europiečiai ir kitų užsieniečių žmonės yra užsibarikadavę savo atstovybėse ir misijų palatose ir ginasi nuo plėšikų ir užpuolėjų sužvejusių etiopų. Iš Amerikos atstovybės moterys ir vaikai pirmiau išgariuoti į Anglijos atstovybę ir užpuolimo metu atstovybėje buvo belikę iš moterų tik viena ponija Engert, Amerikos ministro Etiopijai žmona.

Rymo žinios skelbia, kad Anglijos atstovybė prašius, kad Italijos kariuomenė kuogreiviai užimtų Addis Ababa, Etiopijos sostinę, kad sulaikytų rūsiai plėšimus ir žudynes. Tačiau Anglijos atstovybė Etiopijoj tokias žinias užginčino.

Suėmė Visuomenės Priešą Numerio Pirmo

NEW ORLEANS, geg. 1 d. — Gegužės 2 dienos vakare federalinės valdžios agentai suėmė taip vadinamą visuomenės priešą numerio pirmo, kuriuo yra Alvin Karpis. Su juo taipgi suimta dar du to paties kalibro asmenys — vyras ir moteris. Suėmimo aktas atliktas be šūvių, nes banditai pasijutę apsuptais ir nematydami progos išsiskirti — pasidavė. Karpį išdavė mergina, kuri nudavė esanti jo meilužė.

Alvin Karpis, kiek išrodo iš pavardės, yra kilęs iš lietuvių tėvų ir paeina iš Chicago. Jo tėvas, Jonas Karpis (Karpavich) yra dženitorius Chicagoje. Pats gi banditais Alvin Karpis iš pat jaunų dienų buvo linkęs prie piktadarybių. Pastaraisiais keliais metais jo vadovaujama banditų grupė pridavė daug žalos krašto piliečiams: apvogė daug bankų, apiplėšė kelis traukinius, užmušė kelis žmones ir tt. Jau veik bėgy dviejų metų jis ir jo grupė žinomi kaip tokie ir per visą tą laiką populiari jų išeikio. Sučiupti tačiau pavyko tik augščiausiai minimą dieną. Dabar jis laikomas kalėjime ir kvociamas, kad išduotų savo bendrus. Alvin Karpio, aiškus dalykas, laukia elektros kėdė.

LENKAI DIDINA PEREJIMO MOKESTĮ.

Lenkų spauda praneša, kad Lenkijos vyriausybė esanti nusistatęsi padidinti mokesčių administracijos linijos perėjimą. Iš nepalinijo gyventojų, kurie turės teisę pereiti administracijos liniją, bus imama iki 150 zlotų.

Lietuvos Vokietijos Derybos Laikinais Pertrauktos

Daugiau kaip mėnesį ėjusios Berlyne Lietuvos-Vokietijos ukiškos derybos balandžio pirmoje pusėje buvo laikinai pertrauktos. Pertrauka padaryta vienam-dviem mėnesiam. Jos metu abiejų kraštų atstovai galės išsiaiškinti per derybas kilusius kai kuriuos nesupratimus. Lig šiol Vokietijos-Lietuvos ukiškos derybos ėjo gana sėkmingai ir įvairiais klausimais buvo pasiekta toli einančio susitarimo. Nuomonių skirtumai pasireiškė tik dėl vadinamosios mažosios pasienio prekybos ir dėl vokiečių reikalavimų laisvai supirkinėti prekes Lietuvoje. Derybų pertraukos metu šie klausimai ir bus išnagrinėti, kad vėliau būtų galima rasti abipusiai patenkinantį susitarimą.

Laisvas prekių supirkimas Lietuvoje (vokiečiai, kaip manoma, šia teise ypatingai norėtų naudotis autonominiam Klaipėdos krašte), neturi gero vardo visoje lietuviškoje visuomenėje, kuri dar nėra pamiršusi kaip Klaipėdos krašte šėdavo visokios vokiškos ukiškos draugijos, supirkinėjusios ne tik laukininkų galvijus, bet ir jų „dušes“, ypač prieš kiekvienus krašto seimelio rinkimus. Visa tai drauge paėmus tiek valdančiose sluoksniuose, tiek ir plačiojoje Lietuvos visuomenėje tikimasi, kad vokiečiai supras savo reikalavimų netikslumą ir per tolimesnes derybas jį pakeis.

Dabartinėmis aplinkybėmis Lietuva negali leisti laisvo prekių supirkimo, aplenkiant jau veikiančias ukiškas organizacijas. Del to, reikia manyti, kad nuosirdžiai siekiant Lietuvos ukiškų santykių sutvarkymo, prekių pirkimo tvarka bus pačių vokiečių iš naujo peržiūrima. Sekminga derybų pradžia duoda pagrindo laukti, kad tokia tvarka bus surasta. Lietuvos delegacijos nariai iš Berlyno į Kauną yra sugrįžę ir čia dabar aiškinasi derybų metu tarp abiejų kraštų atstovų kilusius nuomonių skirtumus.

Tsb.

Demonstravo Karo Jėgas Maskvoje

MASKVA. — Gegužės pirmą dieną Maskvoje minėta labai įspūdingai: spėjama, kad maršutojų buvo apie 1,500,000, laike parado virš miesto skraidė 750 kariškų naujoviškų eroplanų, o gatvėmis šliaužė šimtai taipgi naujos konstrukcijos tankų. Žmonės šioje parodoje išrodė daug ryškesni, negu kuomet nors po revoliucijos.

MINEJO SILEZIJOS PRIJUNGIMĄ PRIE LENKIJOS.

KATOWICE, Lenkija, geg. 3. — Šiandien Augštoje Silezijoje minėta 15 metų sukaktuvės, atžymėjimui sukiliimo, kurio paseka buvo ta, kad minima Silezijos dalis tapo prijungta prie Lenkijos. Minėjimas atliktas labai įspūdingai. Vyriausioji įvykiu buvo tai parodavimas tų veteranų, kurie dalyvavo sukiliame.

Numirė Mikas Paltanavičius

Gegužės 4 d. vakare pranešė „Tėvynės“ redakcijai iš Bostono teleg. Mirė Mikas Paltanavičius, kad numirė jos tėvelis Mikas Paltanavičius. Velionis Paltanavičius buvo paraližuotas ir jau serokai sirgo. Plačiau apie velionio darbus Amerikos lietuvių tautiniam ir kultūriniam gyvenime bus vėliau aprašyta. Šia proga tenka pažymėti tik tiek, kad velionis buvo S.L.A. veteranu ir savo laiku labai daug dirbo Susivienijimo organizavimui ir auklėjimui.

Reiškiamė velionio šeimai, giminėms ir draugams nuosirdžios užuojautos ir pagarbos maldos lenkiamė galvą užsitarmausiam Amerikos lietuvių tautinuosiuose darbuose veikėjui-veteranui.

„T E V Y N Ė“ REDAK.

Didžiausia Šamata Karo Laivynui

WASHINGTON, D. C., geg. 1. — Šiandien Jungtinių Valstijų kongreso žemesnieji rūmai perleido bilį, kuriuo skiriama laivyno išlaidoms \$531,068,707. Tai didžiausia pinigų suma tokiems tikslams skiriama ramiojo laivo. Prieš bilį balsavo 73 atstovai, už — 212. Už tuos pinigus bus budvojama naujoviškiausi karo laivai.

Pradžios Mokykloms Išlaidos

Praėjusiais metais pradžios mokykloms buvo išleista 24,253,596 litai. Iš tos sumos neturtingiems moksleiviams šelpti išleista 230,505 litai. Namų statybai — 2,068,000 litų, inventoriui ir mokslo priemonėms įsigyti — 249,308 litai. Likusioji suma mokytojų algoms, butų nuomai ir kitiems reikalingams.

Švietimo ministerija pradžios mokykloms išlaikyti skiria 18,011,964 litus, savivaldybės — 5,858,505 litus, iš organizacijų ir kitų šaltinių gauta 383,127 lit. Vidutiniškai vienai pradžios mokyklai išleista 10,522 lt. Vienas pradžios mokyklos mokinis atėję vidutiniškai 91.43 lt.

Šiais pradžios mokslo metais Lietuvos mokyklas lanko 258,997 mokiniai, iš jų 133,785 berniukai ir 125,212 mergaitės. Švietimo ministerijos laikomas mokyklas lanko 20,593 mokiniai, savivaldabų — 233,240 mokinių ir privatiškas 5,134 mokiniai.

1,000 VOKIETIJOS EMIGRANTŲ PABALTJUI.

Kaip žinoma, šiomis dienomis į Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes atvyksta Vokietijos emigrantų komisaras lordas Marley. Mes patyrėm, jog lordas Marley tikisi išsiderėti iš Pabaltijo valstybių, kad jos leistų čia apsigyventi 1,000 Vokietijos emigrantų. Tuo reikalu jis ves derybas su Pabaltijo vyriausybėmis.

Francijos Rinkimus Laimėjo Kairieji

PARYŽIUS, geg. 4. — Vakare Francijoje atlikta balsavimai atstovų į seimą tuose distrikuose, kur laike rinkimų balandžio 26 dieną už kandidatus nesudarė reikiamos balsų didžiūmos. Bendrai imant, šiuose rinkimuose laimėjo taip pat vadintas „populiarus frontas“, kurio 375 iš 618 atstovų išrinkta. Vien komunistai laimėjo 71 vietų. „Populiarų frontą“ sudarė komunistai, socialistai ir radikalūs socialistai, kurie turės seime didžiumą. Vien socialistų išrinkta 145 atstovai, kurie kaip viena partija, turės didžiausią skaičių atstovų. Premieru numatoma bus pakviestas p. Daladier.

Mirusius Renka į Klaipėdos Seimelį

Gegužės mėnesio viduryje įvyks Klaipėdos miesto seimelio (miesto tarybos) rinkimai. Į juos dabar jau gana smarkiai ruošiasi ir lietuviai ir vokiečiai. Atskiros grupės jau sudarė savo kandidatų sąrašą, o tam tikra komisija patikrino rinkimų sąrašus. Lietuviai tuojuo pastebėjo, kad vokiečiai, norėdami kuo daugiau savo žmonių turėti miesto seimelyje imasi apgavysčių. Jie į savo kandidatų sąrašus įtraukė ir kelis asmenis, mirusius prieš trejus ketverius metus. To dar maža. Vokiečiai buvo įtraukę savo rinkikais apie 20 asmenų, kurie taip pat yra senai mirę.

Visas šias apgavystes pastebėjo lietuvių, tuojau griežtai užprotėstavo ir pareikalavo viską atitaisyti. Vokiečiai nurodė, kad ne noroms tariamasis klaidas iš savo sąrašų turės pašalinti.

Anglikasčiai Laikysis Senos Sutarties

Jungtinių Valstijų darbo departamento sekretorės pagelbininkas E. McGrady patarė, kad kietųjų anglių kasyklų darbininkų viršininkai susitartų su kasyklų savininkais ir senąjį kontraktą paliktų neribotam laikui, o tuo pačiu metu vėstų derybas. Susitarimas padaryta ir po šio susitarimo anglikasčių organizacijos prez. Lewis tuojuo pranešė anglikasčių unijos lokalam, kad darbai kasyklose nebūtų nutraukti. Tokiu būdu, vyriausybei įsikišus, bent laikinai, išvengta 150,000 anglikasčių nedarbo.

SOCIALEI ŽMONIŲ PAGELBAI IŠLEISTA \$32,033,934.

WASHINGTON, D. C., geg. 3. — Apskaičiuojama, kad bendrai federalė valdžia ir valstijos šių metų pirmame berteinyje išleis \$32,033,934 socialei žmonių pašelpai. Federalės valdžios šiame reikale dalis sieks iki \$14,536,810, o likusią dalį pridės tos valstijos, kuriose tokią pagelbą suteikta. Viso bus sušelpa 690,277 asmenys: 528,694 seniai, 18,750 neregijų ir 142,878 kudičiai, kurie neturi kam juos prižiūrėti.

Lapėnas Ir Jo Draugai Nu- bausti Kalėjimu

Prasidėjo Didžioji Ukininkų Sąjungos Byla

KAUNAS. — Balandžio 9 d., Šiauliuose, užsibaigė garsi ir skandalinga „Maisto“ bendrovės byla. Patraukti atsakomybėn „Maisto“ b-vės direktorius Jonas Lapėnas ir jo bendradarbiai už vartų šmugelį ir padarytus nuostolius sekamu būdu: kiti du tos bendrovės direktoriai Tauragėje, A. Kubilius ir A. Pranculis sudarė su Jono Lapėno broliu Petru Lapėnu sutartį ir jo mėsos sandėliui Panemunėje pardavinėdavo nepaprastai žema kaina mėsą, delei ko „Maisto“ b-vė turėjusi didelius nuostolius. Taip pat pardavinėdavo Lapėnams ir kitas prekes žymiai pigesne kaina, negu pati „Maisto“ b-vė pirkdama jas mokėdavo. Beje, šioje skandalingoje byloje įmaityta ir Konstancija Lapėnienė.

Baigus prokurorams ir kaltinamųjų advokatams paskutinius argumentus, prasidėjo kaltinamųjų paskutinio pasiteisinimo kalbos. Sakydami paskutinįjį žodį kaltinamieji Pranculis, Kubilius ir Lapėnienė verkė, o Jonas ir Petras Lapėnai vis įstengė nuo sąsų susilaikyti. Daug verkiųjų matėsi ir teismo salėje, net negiminaičių tarpe. Ypatingai sujaudinantį vaizdą buvo, kuomet kartu su teismuoniu A. Pranculiu skaudžiai verkė ir jį gynęs jo brolis advokatas Gustavas Pranculis.

Pagaliam teismas paskelbė pertrauką iki balandžio 11 d. ryto. Į paskutinį baismės išklausimui teismo posėdį atėjo daugybė žmonių, kad patirti pasėkas taip garsios bylos, kurios tardymas tęsėsi net tris savaites laiko. Jau nuo 9 val. ryte pradėjo rinktis žmonės, o kaltinamuosius atvežė 10 val., tada ir Kubilius, kuris buvo paleistas laisvėn už įkaitą, atsisakė salėje nuo savo žmonos ir atsisėdo kaltinamųjų suolam.

Susikambėjo teismo skambutis 10:15 val. ryte ir teismo pirmininkas Morkvėnas didžiausioje tyloje paskelbė Lietuvos respublikos vardu sprendimą, kad visi kaltinamieji pripažinti kaltais ir nuteisti sunkiųjų darbų kalėjimam sekamai: Jonas Lapėnas ir Antanas Pranculis 8 metams, Antanas Kubilius 4 metams, Petras Lapėnas ir Konstancija Lapėnienė po du metus. Teismo išlaidos uždėtos visiems nuteistiems solidarai.

Civiliniam ieškiniai patenkinti atiteisti iš Jono Lapėno 500,000 lt. padarytų nuostolių, o jam nepasiturint atiteisti patinėta suma iš likusių 4 kaltinamųjų lygiomis dalimis iš kiekvieno.

Atiteistą civilinį ieškinį atlyginus ir teismo išlaidas išieškojus, visų nuteistųjų likusį turą konfiskuoti. Kardojoji priemonė, prokurorui reikalaujant, palikta visiems besąlyginis laikymas kalėjime. Kubilius čia pat teisme suimtas. Paskelbus sprendimą, salėje

pasigirdo balsų verksmų ir surūkiu atodusių. Spėjama, kad nuteistieji apeliuos į augštesnes teismo instancijas. Tačiau abejotina, kad jie ką nors laimėtų ir augštesniuose teismuose.

PRASIDĖJO DIDŽIOJI UKININKŲ SĄJUNGOS BYLA.

Balandžio 16 d. Kauno apygardos teismas pradėjo nagrinėti didžiąją Ukininkų Sąjungos bylą, kurioje kaltinamaisiais patraukta 48 asmenys, jų tarpe ir stambūs sąjungos vadai, kaip Dr. E. Draugelis, Dr. J. Urmanas ir kt. Visi patrauktieji atsakomybėn kaltinami, kad suklautojo 1924 metų Lietuvos Ukininkų Sąjungos balansą, parodydami 117,000 litų pelno, o jo buvo tik 58,000 litų; kad suklautojo 1925 metų sąjungos balansą, parodydami 45,000 litų pelno, o tada buvo 64,000 litų nuostolių. Ukininkų Sąjungos seimo frakcijai jie davė apie 200,000 litų ir paskui sumas nurašė į nuostolius. Per keletą metų taip elgdami si kaltinamieji Ukininkų Sąjungai padarė apie 900,000 litų nuostolių ir pačią sąjungą privedė prie nusigynusio skolininko. Toliau, kaltinamieji Lietuvos Kooperatyvų Sąjungai padarė apie 500,000 litų nuostolių. Iš valdžios jie buvo gavę arti vieno milijono litų pieno ukiui plėsti, bet tuos pinigus sunaudojo visai kitiems reikalingams. Lietuvos pieno perdirbimo bendrovių sąjungai kaltinamieji padarė apie 700,000 litų nuostolių ir centraliniam ukininkų bankui padarė 1,800,000 litų nuostolių.

Be to, dar gana daug nuostolių įvairiems asmenims jie padarė per Ukininkų Sąjungos Rokiškio, Kretingos, Papilės ir kitus bankelius ir per tos sąjungos šiaulių apygardą. Visose paminėtose organizacijose nariais buvo ukininkai. Iš jų buvo išgauti vekseliai, kuriuos kaltinamieji naudojo kaip ukiškų sąjungų centrų turą ir jais dengė sąjungoms padarytus nuostolius. Kaltinamajame akte dar nurodoma, kad visi atsakomybėn patraukti asmenys Ukininkų Sąjungos pinigus savinasi, jos pinigais rengė visokias vaišes, papirkinėjo kai kurių įstaigų valdininkus, žodžiu, su ukiškų sąjungų pinigais laisvai švaistėsi ir šias sąjungas nuvarė bankrotan.

Šioje byloje išsąukta 128 liudytojai ir 13 ekspertų. Teisiamuosius gina 16 garsių Lietuvos advokatų. Prieš juos nukentėjusieji pateikė apie 5 milijonus litų civilinio ieškinio, kuri teisme palaiko ir prašo priteisti keli nukentėjusių įstaigų ir asmenų advokatai. Byla Lietuvos visuomenėje kelia gyvo susidomėjimo, nes dar visi gerai atmena garsiąją Lietuvos Ukininkų Sąjungos veiklą ir jos skandalingą, daug skriaudų padariusį bankrotą. Tsb.

T E V Y N Ė

Savaitinė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autorius parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, cils, pranešimai ir tt., naikina ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

NEPAMATUOTI SKUNDAI

Vienos SLA. kuopos sekretorius rašo „Tėvynei“ redakcijai ir prašo viešai per „Tėvyne“ paaiškinti jam ir kitiems SLA. nariams sekamą gana opų klausimą:

„Prieš mus ir prieš kitą kaimyninę SLA. kuopas sufabrizuoti skundai, kad buvę neteisėtai atlikti Pildomosios Tarybos rinkimų balsavimai ir kad neteisėtai išrinkti Seimo delegatai. Be abejonės yra ir daugiau fabrizuojama tokių skundų prieš SLA. kuopas. Nuostabiastis dalykas yra tas, kad tie skundai nešiučiami SLA. Sekretoriui ir ne jis tuos skundus tyrinėja, kaip visuomet ligi šiol buvo daroma, bet tie skundai yra siunčiami SLA. Prezidentui ir jis tuos skundus tyrinėja. Kad įrodyti faktais, siunčiu redakcijai SLA. Prezidento laišką. Todel gerb. redakcija malonėkite viešai per „Tėvyne“ paaiškinti, keno autoritetu pasiremiant šios permamos SLA. reikalų vedime daromos? Taipgi paaiškinkite, ar galima kuopas terorizuoti kokiais ten skundais, kuomet nepasitūnčiamas net nuorašas originalio skundo ir nepasakoma kas kuopa skundžia? Tokie reiškiniai labai erzina ir demoralizuoja narius ir kenkia kuopos buėjimui.“

Kiek mums žinoma, tai Susivienijime nuo pat pradžių ligi šiol buvo prisilaikoma tokios tvarkos, kad visi skundai buvo siunčiami SLA. Sekretoriui ir Sekretorius tokius skundus tyrinėdavo. Reikia atsiminti, kad yra buvęs ne vienas toks atsitikimas, kad net ne SLA. nariai skundė neva pasireikšusius neteisėtumus SLA. kuopų susirinkimuose. Aišku, tik vienas SLA. Sekretorius turi rekordus, kuriais gali patikrinti ar skundėjas yra SLA. narys. Pagaliau ir SLA. konstitucija nusako, kad visi skundai turi eiti per SLA. Sekretorių rašting. Todel spėjame, kad gerb. SLA. Prezidentas, nepriimdodamas oficialės prasmės tokiems skudams, tik painformuoja tokius skundais palieistas kuopas, kad jos turėtų progos oficialiai pasiaiškinti j tokius užmetimus.

Mūsų supratimu, anonymiai skundai neturi jokios svarbos. Mums neteko girdėti apie tokius teismus, kurie priimtų slaptus skundus. Skundžiamasis visuomet turi teisę netik pasiaiškinti ir pasiteisinti j daromą kaltinimą, bet jis taip pat turi teisę žinoti, kas jį skundžia. SLA. konstitucija, skundų nagrinėjimo proceduroje, aiškiai pabrėžia principą, kad skundėjas turi paduoti skundą duplikate savo parašu paluodytą ir to skundo kopija su skundėjo parašu turi būti pasiusta skundžiamajam. Jei SLA. konstitucija ir išgyvenusi tvarka leisti operuoti slaptais, anonymiais skundais, tai visokių fiktyvių skundų pagalba būtų galima SLA. Seimai ir Pildomosios Tarybos rinkimai augštyt kojomis apverst.

Nei vienai kuopai nesunku paaiškinti kioje tvarkoje atlikti Pildomosios Tarybos rinkimų balsavimai ar išrinkti Seimo delegatai. Tačiau tuo patim kartu kiekviena kuopa turi teisę save apsiginti prieš paduotą skundą ir daromą kaltinimą ir pirmutine sąlyga tokioje byloje, tai kuopa privalo gauti skundo nuorašą su įvardijimu skundėjo. Niekas neturi teisės kitokia tvarka skundus priimti ir nagrinėti, negu SLA. konstitucija nurodo. SLA. konstitucijos patvarkymai visiems lygiai privalomi: tiek eiliniams nariams, tiek ir viršininkams.

Bet pačios blogiausios tokių slapty ir dažniausiai nepamatuoti

skundų pasekos, tai erzimas ir demoralizavimas kuopų narių ir veikėjų. Kuomet priimami slapti skundai ir jais pasiremiant daromi tyrinėjimai kuopose, tai tuo pačiu pasėjamas tarpe narių vienas kito nužūrėjimas ir susidaro pagrindas visokiems vaidams ir nesutikimams. Tokiu atveju nukentia organizacija, nes kuriose kuopose nėra taikos ir draugingo sugyvenimo narių tarpe, negali būti nei našaus kurybinio darbo bei veikimo organizacijos labui.

Butų sveikiausiai nekreipti jokio dėmesio į slapukų skundus. Jei pasireiškia kokie neteisėtumai kuopų atliekamos pareigose sulig viršininkų ar Seimo delegatų rinkimo, tai tik oficialiais ir sulig SLA. konstitucijos patvarkymo paduotais skundais tokius neteisėtumus taisyti. Jei tokių oficialių ir teisėtų skundų nėra, tai nereikėtų terorizuoti SLA. kuopas ir jų valdybas.

SLA. KONKURSO REIKALAI

Vienos SLA. kuopos organizatorius klausia ir prašo paaiškinti „Tėvynei“ ligi kurio laiko prirašyti nauji nariai bus priskaitomi prie konkurso. Šiam organizatoriui nesuprantamas šis klausimas: konkursas baigiasi su 30 diena birželio, tačiau po birželio mėnesio kuopos susirinkimo jau nebus galima priimti naujų narių be liepos mėnesio susirinkimo. Taigi liepos mėnesio susirinkime priimti nariai jau skaitosi liepos mėnesyje prisirašę. Bet gi organizatorius juos prikalbina dar birželio mėnesyje, taigi konkursui dar nepasibaigus. Šiam gerb. organizatoriui šis reikalas nesuprantamas ir todėl prašo paaiškinti.

Butų buvę geriau, jei gerb. organizatorius būtų parašęs tiesiog SLA. Aukšinio Konkurso Komisijai, prašydamas šį reikalą paaiškinti. Tačiau nieko nekenkia, jei mes šį reikalą iškeliamė viešumon komisijos dėmesiui ir jei mūsų paaiškinimas nesutiks su komisijos nusistatymu, tai jį galės savu keliu organe šį reikalą patvarkyti taip, kaip jai geriau išrodo.

Mes čia tik nurodysime kaip buvo daroma praityje buvusių konkursų užbaigimo reikalu. Praityje visi naujai prirašyti nariai skaitėsi dar konkurso nariais, kurių aplikacijos išpildytos tame mėnesyje, su kuriuo baigiasi konkursas, nežinint kurio mėnesio kuopos susirinkime jie esti galutinai priimami j S. L. A. Kitaip vargu būtų galima be skriaudos organizatoriams konkursą baigti.

Neabejojame, kad SLA. Aukšinio Konkurso Komisija nenorės organizatorių skriaudos ir darys viską, kad organizatoriai gautų jiems priklausomus kreditus. Todel šia proga prašome gerbiamų konkurso organizatorių sukiupti visas jėgas ir bent su pabaiga konkurso pasidabuoti gavimui naujų narių.

SLA. ALBUMO PRENUMERATA

Vienas SLA. kuopos veikėjas, kuris energingai darbuojasi SLA. Jubiliejinio Albumo prenumeratės rinkimui, klausia kaip ilgai dar galima prenumeratą rinkti. Paprastai visiems leidiniams prenumeratos pagalba leidžiamais prenumerata renkama iki pat jų išleidimo. Šitos jau išgyvenusios tvarkos ir SLA. Jubiliejaus Komisija nemano keisti.

Kadangi komisijos griežtas nusistatymas SLA. Jubiliejinį Albumą išleisti pirm Seimo, tai ir prenumerata galima rinkti ligi pat sekamo SLA. Seimo. Veikėjai turėtų paaiškinti savo draugams ir pažistamiems, kad užsiprenumeruojant albumą dabar, pirm jo išleidimo, jėta leidinį gausi žymiai pigesne kaina, negu bus SLA. Jubiliejinio Albumo kaina kuomet jis bus atspausdintas. Albumas bus puikiai išleistas, kietais, tvirtais apdaraš ir bus gana didelė knyga. Kiekvienam bus įdomu pamatyti Amerikos lietuvių veikėjų, profesionalų ir kitų atvaizdus, kurių albume bus gana

daug, gal virš tukstančio. Tokis leidinys bus puikia dovana ir Amerikos lietuvių giminėms, gyvenantiems Lietuvoje. Todel kurie mano šį albumą pasiūsti giminėms Lietuvoje, tai dabar laikas jį užsiprenumeruoti, kuomet galima gauti tik už \$2.50.

Todel linkėtina, kad visi Amerikos lietuviai, kurie skaito save apsviestais žmonėmis ir kurie supranta tokių istorinių leidinių vertę ir reikšmę, neatidėliojant pasinaudotų šiuo nupiginiu ir tuojaus užsimokėtų prenumeratą už SLA. Jubiliejinį Albumą. SLA. veikėjai prašomi pasidabuoti ir kiek galima daugiau prenumeratų parinkti. Ligi SLA. Jubiliejiniam Seimui dar yra gražaus laiko ir galima dar daug prenumeratų gauti. Todel darban SLA. veikėjai!

KALBOS APIE KOALICIJĄ

Šiomis dienomis pasiekė mus žinios iš Kauno, kad Lietuvoje svarstoma koalinės valdžios sudarymas. Esą galima rimtai tikėtis, kad neužilgo bus sudaryta nauja vyriausybė, kurion be tautininkų dar jėis valstiečiai liaudininkai ir krikščionys demokratai. Tokias pačias žinias, matyt, yra gavusi ir „Sandra““. Istikrųjų, tai linksmos žinios, nors tuo tarpu sunku pasakyti ant kiek jos pamatuotos. Mums tokias žinias praneša žymus, bet neitralus Lietuvos politikos asmuo.

Lietuvos vidujinė padėtis ir užsienių politikos eiga stato Lietuvai griežtą reikalavimą konsoliduoti visas tautos jėgas ir tai gali padaryti tik nacionalė vyriausybė, kurion įeity visų stambesniųjų partijų atstovai. Tokiu atveju ir Lietuvos seimo rinkimai išsispresyt visiems Lietuvos sluogsnams priimtina prasme. Vidujinė krašto padėtis sustiprėtų ir užsieny Lietuvos prestižas žymiai padidėtų. Amerikos lietuvių išeivijoj tautinis atsparumas taip pat sustiprėtų ir išnyktų tos visos kliutys, kurios šandie trukdo mūsų tautinius ir kultūrinius darbus ir kartu pakenkia net ir visos tautos bendriems darbams.

Jei tokios žinios yra teisingos, tai galima tik palinkėti, kad tas būtų įknyta Lietuvos gyvenime kuortimiausioje ateityje.

BEDARBIŲ KARINGUMAS

Nedarbo ir skurdo prislėgti Jungtinių Valstijų gyventojai darosi vis karingesni ir karingesni. Šitą bedarbių karingumą kuoaškieusiai parodo New Jersey valstijos sostinė jvykiai. Susirinkusi bedarbių minia j Trentoną užėmė legislaturos rūmus ir čia apsigyveno. Mat legislatura nedrįso uždėti mokesčius piliečiams, kad sudėjęs valstijai pripuolamą dalį bedarbių šelpimui. Todel bedarbiai susikraustė gyventi j legislaturos rūmus.

Šitas bedarbių karingumas aiškiai pasako prezidento Roosevelt administracijos kritikams, kad neišvengiamai buvo reikalinga teikti visokią pagalbą nedarbo ir skurdo pripaustiems milionams žmonių. Čia turime aiškų pavyzdį kas būtų atsitikę visame krašte, jei federalė valdžia nebūtų dėjus pastangų suteikti bedarbiams darbo ir kitokios pagalbos. Jau net išmintingesni darbdaviai ir pramoninkų atstovai ragina vieni kitus samdyti daugiau darbininkų ir mažinti bedarbių eiles. Esą neužtenka vien kritikuoti valdžią, bet reikia ir patiems parodyti iniciatyvos nedarbo mažinimui.

Teikimas bedarbiams visokios pagalbos galima ir net reikia pertvarkyti ekonomiskesniu ir teisingesniu pagrindu. Bet visiškai sulaukyti bedarbiams pašelpas būtų ir nežmoniška ir net pavojinga krašto ramybei ir tvarkai. Ar kam patinka ar ne, bet bedarbių šelpimas dar ilgai bus reikalingas ir tam reikalui lėšos turi būti surastos.

Silpnėsiojo nusileidimas paremtas baime, o galingesnio nusileidimas visuomet paremtas išmintimi. — *Burke*.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. V. A. ŠIMKUS,
3343 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

CUKLINEI LIGAI DIDĖJANT.

Rašo Dr. V. A. Šimkus.

Cukrinės ligos arba diabeto reiškiniai pareina nuo tulų saldmėsijų narvelių netvarkingo veikimo. Tas patirta. Kodel tie narveliai nebepajėgia pagaminti insulino, kurio uždavinyš yra sudeginti bei sunaudoti suvalgytą cukrų, — tas gana neaišku. Galimas daiktas, kad jeigu žmogus nuolat vartoja per daug cukrinio valgio, tai gaminantys insulino narveliai persidirba (lygiai kaip ir bile kuno dalis kad persidirba) ir mažai bepagamina insulino.

Insulino išradimas padarė didelę naudą cukrine liga sergantiems žmonėms. Insulino vartojant žymiai pagerėja ligonio buklė: ligonis jaučiasi geriau, gali dirbti, o kaip kada ir visai pagyja. Vienok nepaisant insulino vartojimo, mirtingumas nuo cukrinės ligos didėja. Amerikoje nuo jos kasmet miršta apie 30 tukstančių žmonių, o cukrine liga sergančių yra nuo 10 iki 15 sykių tiek. Iš moterų po 45 metų amžiaus nuo cukrinės ligos miršta daugiau kaip nuo džiuvos.

Karo metu mirtingumas nuo cukrinės ligos buvo žymiai sumažėjęs. Mat, maistas buvo skiriamas armijai, o piliečiai gaudavo tik tiek, o nedaugiau, ypač cukraus ir riebalų. Apribavimas ir sudarė geriau nubalansuotą maistą. Vadinasi — neapsivalgė ir neapsunkino savo sistemos su perdideliu cukraus ir riebalų kiekiu. Alkoholio įtaką šiuo atsitikimu gana sunku spręsti, nes jo niekad netrukdavo, nepaisant ir prohibicijos. Kitas cukrinės ligos mažėjimas įvyko insulino išradus, o dabar ir vėl gana sparčiai kyla.

Kitas neišaiškinamas pasikeitimas pasidarė. Pirmiau daugiau sirgdavo vyrai, o dabar moterys. Pas moteris cukrinė liga pasireiškia dažniau

po gyvenimo permamos, — vadinasi, antroje bei senėjimo gyvenimo pusėje.

Amerikoje cukraus suvartojama labai daug — apie 93 svarai asmeniui. Į šitą cukraus kiekį įeina saldainiai, pasaldinti vandenys ir tt., o be to, ir kito valgio daugumoje vartojama per daug. Valgymas per daug cukrinių, krekmolinių ir apskritai karbohidratinų dalykų apsunkina saldmėsijų darbą. Susidaro padėtis, kad saldmėsės (panercas) nebepajėgia apsidirbti su karbohidratais, o su laiku ir visai pakriknta. Rezultate ir gaunasi cukrinė liga. Riebus ir apskritai svoringas žmogus kur kas daugiau linkęs sukriinei ligai. Riebus žmogus vartoja paprastai daugiau maisto, kaip jo gyvenimo veikla reikalauja.

Iš riebiųjų labai daug kandidatų j diabetikus. Jų kraujuje cukraus kiekis kur kas augstesnis, kaip reikia. Dar keletas metų persivalgymo, tinginiavimo ir mankštos vengimo gana daug jų priveda prie to, kad šlapume atsiranda cukraus, o su laiku ir kiti gana nemalonūs diabeto reiškiniai.

Yra ir užsigimusių diabetikais vaikų. Kodel taip esti, sunku išaiškinti. Greičiausiai, kaip yra sakoma, jie kenčia už tėvų griekus, o daug jų kenčia ir už kitus tėvų griekus. Taigi liguistiams, silpnapročiams, nervingiems ir kitiems nenusisekėjams ar apsimoka vaikų steigti? Ir taip jų daug vaikščioja po margą srietą bedaliais.

Grijžtant prie insulino, reikia pasakyti, kad jis daug gyvasčių suėdėjų, pratešė amžių ir pailgino ligos nemalonus reiškinis. Vienok diabetikai gana nevisada pagyja nepaisant gydymo ir dietos nustatymo, jeigu jų sistemai nebegrįžta pajėgos pasigaminti savo locną insulino.

Iš to, kas čia buvo pasakyta, aišku, kad diabeto ir gana daugelio kitų ligų išvengimui, maisto, darbo ir poilsio reguliavimas yra labai svarbus dalykas.

Kova SSSR Darbo Žmonių Tarpe

SSSR darbo žmonių masės prasideda žudymai darbininkų, einančių stachanovų sąjudžios priešaky. Vis dažnesni sabotažo atsitikimai ir valdžios organai nežymiai pereina j kontrterorą. Žinoma, dedamos pastangos suversti kaltę socialiniai svetiemiems elementams, tačiau iš tikrųjų kalba eina ne apie priešus ir kenkėjus. Per pirmąjį penkmetį sovietų pramonė veikė karo stovy, j ją buvo įtrauktos didžiulės masės nekalifikuoti darbininkų. Dabar pramonė vis labiau ir labiau siekia rentabiliškumo (pelno) ir tvirtėjantis rublis arba stumia darbininką j mažėjantį atlyginimą arba stengiasi jį visai išstumti iš fabriko. Del to fabrikuose prasidėjusi socialinė kova ir pasireiškę stachanovų sąjudžio pavidalu.

Stachanovų yra tukstančiai, nestachanovų darbininkų milijonai. Stachanovai rodo spartaus ir įtempto darbo pavyzdį. Milionams kitų darbininkų šis pavyzdys visiškai nėra malonus. Todel tie milijonai ir stengiasi visokiais budais trukdyti ir kenkti stachanovų sąjudžiui. Tie milijonai samprotuoja šitaip: stachanovai yra rėmėjai ir talkininkai to režimo, kuris darbo žmonėms seniau žadėjo rojų, o dabar verčia daug dirbti. O jei tenka įtemptai dirbti, tai koks čia rojus. Be to, tam tikrą vaidmenį vaidina ir pavydas. Stachanovus proteguoja valdžia. Jie šaukiami j suvažiavimus, jie apdovanojami ordiniais, jiems mokamos augštos algos. Visa tat daroma del to, kad jie pasiektų didesnio darbo našumo, kad įrodytų, jog darbininkas gali padirbti tiek ir tiek. Tuo būdu, valdžia turi pagrindą visiems darbininkams padidinti darbo normas, pareikalauti didesnio darbo našumo. Ka-

dangi didelė dauguma darbininkų nėra linkę daug ir sunkiai dirbti net ir socialistinės valstybės labui, tai stachanovų, jie laiko darbo žmonių išdavikais.

Dabar jau ir sovietų spauda vis dažniau ir dažniau paduoda faktus, kaip kreivai darbininkų masės žiuri j stachanovus. Jie nuolat pašiepiami, jiems užtraukiamas atlyginimo išmokėjimas, jiems stengiamasi visai pa-kenkti.

Uolijų darbininkų buklė darosi nepakenčiama. „Izvestija“ (kovo 24 d.) paduoda šitokį faktą. Vieno kolchozo kiaulių prižiūrėtojas Radionas Kalitilo per suvažiavimą Maskvoje buvo apdovanotas „Raudonosios Darbo vėliavos“ ordinu. Pas jį j namus atėjo selsovieta (valsčiaus tarybos) pirmininkas.

— Kas per buto apstatymas? Ar gali šitaip gyventi ordinu apdovanotas? Mes neleisime, kad Radionas miegotų medinėje lovoje. Nikeliuota pastatysime. Išmesti šitą chlamlą!...

Tačiau niekas nenupirko jam nikeliuotos lovos.

Kai Kolotilo paprašė kolchozo pirmininką, kad atsiųstų pašaro kiauless, šis atsisakė.

Tokio pat atsakymo apdovanojasis susilaukė ir paprašęs atremontuoti kiaulių tvartą.

Jau šis vienas faktas (o jų yra daugybė) vaizdžiai parodo, koks interesų ir siekimų priešingumas yra SSSR darbo žmonių tarpe ir kokia yra tragiška buklė tų žmonių, kurie nori būti pirmieji socialistiniame rungvime, jie apdovanojami ordiniais, jiems mokamos augštos algos. Visa tat daroma del to, kad jie pasiektų didesnio darbo našumo, kad įrodytų, jog darbininkas gali padirbti tiek ir tiek. Tuo būdu, valdžia turi pagrindą visiems darbininkams padidinti darbo normas, pareikalauti didesnio darbo našumo. Ka-

(D.) J. Š.

Vilniaus Kraštas Tautiniu Atžvilgiu

(II-osios Vilniaus Semestro prof. K. Pakšto paskaitos santrauka).

(Užbaiga)

Bet ne tik vietovardžiai sako, kad šis kraštas lietuviškas. Tas matyti ir iš kasdieninio ūkiško gyvenimo, ukinkavimo būdo. Yra daug lietuviškais vardais padargų, sezoninių darbų ir kt. Visa tai įrodo krašto lietuviškumą.

Stebint XIX š. vidurio laikus, matyti, kad ši zona jau yra kiek susiaurėjusi, tačiau dar žymėsinio skirtumo nesudaro. Ji yra paremta istoriko Teodoro Narbuto ir kitų daviniais.

Tuo būdu dar XIX a. I pusėje neturime jokios, gyventojų atžvilgiu, Vilniaus problemos (be rytinės Baltgudijos dalies). Apie tai sako T. Narbutas, Karevos ir kitų tyrinėtojų daviniai (Kareva buvo rusų vyr. štabo kapitonas, tyresis klausimą. Jo darbas. „Vilenskaja Gubernija“).

Dar tuomet, apie 1840—6 m., ši zona, kurios ribos į Maskvos sutartį, turėjo daugiau kaip 60% lietuvišką kalbančių gyventojų. Antroje vietoje savo gausumu buvo gudai, o lenkų elementas buvo visiškai negausus ir sudarė daugiausia 10—15%.

Toliau padėtis keitėsi. 1861—3 metų sukilimas prieš rusus savotiškai palietė visą Vilniaus kraštą. Muravjovas, numalšinęs sukilimą, uždraudė lietuvišką spaudą. Tai buvo stabdis lietuviškam darbui. Pagaliau, žiauriai numalšinusi sukilimą, buvo kruvinai pažeistas lenkiško elemento patriotizmas. Nuo to laiko kilo labai stipri lenkininkų akcija, kuri kelerio-pai padidino savo jėgas. Jos tikslas buvo atsilaikyti prieš rusizmą. Lietuviškas elementas tuo metu dar nebuvo daugiau susipratęs, o veiklesnysis gavalas, gindamas bendrus reikalus prieš vieną priešą, jau buvo daugiau ar mažiau sutapęs su lenkiškuoju.

Paskutinės dvi generacijos II-je XIX šimtmečio dalyje buvo lemiančios ir dėl to susidarė Vilniaus problema.

Kai kurių istorikų nuomonė, esą lietuviai paimituosius karo metu belaisvius lenkus kolonizavę — neturi jokio pagrindo. Net juokingai atrodo skelbiamas faktas, girdi, lietuviai po tokių karų paimdavę 40,000 lenkų belaisvių ir juos įkurdindavę savo žemėse.

Jau pats belaisvių skaičius (40,000) nepatikimas, nes nebuvo tokios didelės lietuvių kariuomenės, kad galėtų tiek belaisvių paimiti. Jei-gu tai būtų įvykę, tai kokie turėjo būti tie lenkų kariai, ir koks jų apginklavimas? Tikrai blogesnis, negu primityvių negrų. Lenkai pasistatę nesvietišką liurbių vietą. Jei-gu lietuviai ir pasisektų parsivesti 40,000 belaisvių, tai kas būtų tie senovės lietuviai. — Aš nedarau didelio skirtumo tarp lietuvių ir lenkų kariuomenių. Jei lietuviai ir buvo drąsesni, tai jų ginklai negalėjo būti tobulesni. Aišku, istorikų nurodomi faktai yra išpūsti. Tai „Naujas buhalterija“. Kai jis, išlispęs iš laivo, pradėjo skaityti savo avelas...

Taip pat nesuprantama kuriam tikslui lietuviai turėtų gauti lenkus ir savo krašto vidų. Jie juos galėjo apgyvendinti tuštesniuose pakraščiuose. Tad masinės kolonizacijos Vilniaus krašte nėra buvę ir jos negalėjo būti. Lietuviai ištautėjo del visos eilės socialinių dėsnių. Lietuviai nesirupino savo valstybės kurybiškumu. Juk Lietuvos statutas — vienintelis įstatymų rinkinys — buvo parašytas gudų kalba, taip pat nebuvo nė vieno rašto, dokumento lietuvių kalba. Lietuvos valstybės gudoje ir vėliau lengvai pasidavė kitoms įtakoms. Dar nebuvo prasidėjęs lietuvių tautos kultūrinis renesansas ir dėl to taip lengvai vyko ištautėjimas. Tačiau iki 19 a. II pusės mažai visos sritys dar buvo lietuviškos.

Pažvelgę į 1875 m. rusų Mokslo Akademijos sudarytą žemėlapi, matysime pasikeitimų. Jau turime reikalo su atsirandančia Vilniaus problema. Iš rytų į Lietuvos žemes jau skverbėsi gilyn gudų kalba. Riba eina į pietus nuo Nemencino, gi lietuvių kalbos riba traukiasi toliau į šiaurę.

Kas vyksta Vilniaus krašte dabar? Lenkai, 1920 m. okupavę Vilnių ir Vilniaus kraštą, pirmausia stengiasi nautautinti gudus. Klausimas, ar jiems tai pavyks padaryti, ar gudai išsilaisvys, nes šiuo metu okupacinė valdžia juos smarkiai spaudžia. Lenkai pakeitė savo akcijos rusiškus metodus ir pasirinko naujus, vokiškus, kurie garantuotų greitą gyventojų nautautinimą: įvestas 6 m. pr. mokslo. Įtaka eina per kariuomenę, misionarų vedybas. Vedę kitos tautybės moteris iškeldami į Lenkijos gilumą. Turi įtakos susirašinėjimas su gimine, susidaro atrakcijos punktas. Medžiagiškai prislėgtas ukinkas ir vietos policininkų žiuri kaip į augstą poną, kuris ir sotiis ir gražiai aprenktas. Jis jam atrodo autoritetingas asmuo: jei reikia, gali sudaryti ir protekėjimą. Tuo būdu giminė gali krypti į lenkų pusę.

Nautautinimo darbas varomas ir per bažny-

čią. Panaikinamos pamaldos ne tik lietuvių, bet ir gudų kalba. Gudai, dar budami menkai susipratę, ne vienur galvoja palankiai lenkams. Girdi, jei kunigas kalba prasiokių kalba (gudų) — „po prostemu“ — tai esą negražu; — lai, — sako, — kalba „ponų kalba“ — lenkiškai. Bu-na ir tokių atsitikimų, kai susipratęs kunigas baltgudys ima kalbėti bažnyčioje gudų kalba, tai patys gudai įsižeidžia. Reikia atsiminti, kad daugumas gudų moka kalbėti ir lenkiškai.

Kai kur vietos žmonės pavyko įtikinti, kad gudų kalba nėra jau tokia „prasta“. Stačiai galima gudų, kad jie taip lengvai pasiduoda lenkų pinklėms. Anksčiau gudai savo kalba turėjo pamaldas ir Vilniuje. Iškėlus vysk. Matulevičių — ši teisė jiems buvo atimta. Šiuo metu gudų kalba pamaldos atliekamos tik lietuvių Šv. Mikalojaus bažnyčioje (mažoje kopytėlėje).

Panašiai lenkai nori padaryti ir su pamaldomis lietuvių kalba. Dabar visame Vilniaus krašte tėra palikę apie 80 lietuvių kunigų.

Senieji kunigai miršta, o naujų kasmet įšventinama vos 1—2 kunigai. Tuo būdu yra pavojus, kad išmirs lietuvių kunigai. Lietuvių kunigų kontrolei — jų veikimui prižiūrėti skiriamas jaunas vikaras lenkas. Susipratę ir veiklesnieji lietuviai kunigai persekiojami.

Žiūrint į dabartinių laikų lingvistinę (kalbinę) liniją, matyti, kad visas švenčionių kraštas yra lietuviškas. Daugely vietų: Dubičiuose, Rodunėje, Aisiškiuose ir kitur, daugumas gyventojų — lietuviai, gi vietomis šis daugumas atsiskiestas. Į tas vietas daugiausia spaudžiama. Lenkiškasis elementas prasideda į pietus nuo Nemuno ir telpa salose apie Vilnių. Švenčionių apskritys zona ypatingai smarkiai užstatuota. Čia nukreiptas visas lenkų dėmesys. Lietuviškojo elemento gausiai dar yra palikę atsikrose salose: Gervėčiuose, Lazdunuose ir kitur. Visai arti Vilniaus (anapus 18 km.) randame dvi vietas: Marijampolės ir Zagarės kaimus. Kitur lietuviškasis elementas nebesudaro taip ryškių atramos punktų ir absoliučios daugumos ir yra atsiskiestas.

Visas Vilniaus kraštas turi per 2 milijonų gyventojų. Be to, dar priskiriama pietinė Suvalkų gubernijos dalis.

Daugumas gyventojų yra lietuviškos kilmės. Jų papročiai taip pat lietuviški. Visur sutinkame daugybę lietuviško tipo žmonių, kurie savo išvaizda mums labai artimi. Tuo būdu visas Vilniaus kraštas etnografiniu, kilmės atžvilgiu yra lietuviškas. Čia visai nėra (be atei-vių) grynos lenkų rasės žmonių. Kalbos atžvilgiu, daugumos prasme, kraštas dar šiandien yra gudų kalba. Dar neaišku, kas bus su gudų kalba elementu: ar sulenkš ar išsilaisvys.

Koks yra Vilniaus kraštas nusistatymo atžvilgiu? Yra pastebėta, kad daug kur iki 90% gudų balsuoja už lenkus, nors žymi dalis jų nėra lenkiško nusistatymo. Tai vis stoka jų tautinio susipratimo.

Gudai ligi šiol dar permaža yra pasistumę į kultūrinį darbą. Tėra jų vienas mažas laikraštėlis, bet ir tas negausiai skaitomas. Tuo tarpu, visur daug lenkiškų laikraščių, mokyklų, bažnyčių su pamaldomis ir pamokslais lenkų kalba, pristatyta naujų namų pramogoms, švietimo reikalams. Tokių sąlygų nėra gudų reikalams, visur kludoma gudų kalba minčiai pasireikšti. Anksčiau buvo leidžiamas stambesnis laikraštis, bet turėjo susilikviduoti.

Apie Lietuvą nedaug žinoma. Ją žino daugiau tie gyventojai, kurie gyvena apskrityse prie pademarinio, bet kiti net nežino, kad Lietuva — nepriklausoma valstybė! Giliau provincijoje taip pat, daugiausia, nežinomas Lietuvos vardas.

Gyventojai lenkiškos tvarkos nemėgsta. Daugumas auklėjimą politiniu atžvilgiu gauna iš lenkų, tačiau jų žymi dalis lieka be aiškaus nusistatymo ir vadina save „my tuteišy“. Visur didelis niurnėjimas del mokesčių, nes čia daugiau skurdas.

Vien lietuviškai kalbančių ir aiškaus lietuviško nusistatymo šiandien yra 150—200 tūkstančių, tačiau lygiai lietuviško galvojimo, bet su svetimos įtakos žymėmis ir neapsisprendusi — yra kur kas daugiau.

Grynas lietuviškas elementas šiuo metu atkakliai kovoja su lenkinimo bangą ir daug kenčia. Ypatingai lietuvių gyvenamos salos, kaip: Lazdunai, Dieveniškės, Gervėčiai ir kt., okupacinės valdžios yra užstatuoti gudriaisiu būdu. Ir Suvalkijos ruožas, panašiai, kur yra 20,000 susipratusių, griežtai apsisprendusių lietuvių, yra persekiojimo ir engimo zona.

Baigdamas savo paskaitą prelegentas iškėlė apgalvotas ir giliai išstudijuotas kultūrinės Vilniaus kovos reikala, ragino studentus pasistumti ofensyvon, vispusiškai išsilaisvinti ir pasistumti. (M. V.) V. Tautvydas.

Kaip Save Pagražinti Be Kosmetikų

Sveikata, švara, sanitarija ir apsaugojamoji medicina, yra tai šios dienos svarbiausias uždavinys kiekvieno žmogaus. Kuris pamatinių dėsnių sveikam užsilaikeimui nežino, daro ne tik sau skriaudą, bet yra pavojingas ir kitų žmonių sveikatai. Lyginai tokiu yra ir tas žmogus, kuris žino ir išmano, apie švarą, sanitariją ir sveiką užsilaikeimą, bet neboja ir neprisilaiko tų taisyklių. Kaip vieni, taip kiti netolimoje ateityje bus įstatymais baudžiami. Nors ir dabar pagal „Viešos sveikatos prižiūrėjimo“ patvarkymų ir taisyklių esamą gana tvirtai apsaugoti nuo ligų. Bet nesąžiningi ir pelno godūs mais-tos ir vaistų produktų pardavė-jai — pasinaudodami proga žmonių nebojimo apie savo sveikata, labai dažnai netinkanti valgiui maistą, arba kenksmingus vaistus žmogaus sveikatai parduoda. Nors sugautas tokiis pardavėjas gana aštriai būna nubaustas, vis vien jų randasi nemažai. Ypač dabartiniu laiku, kada pinigais taip brangūs ir ekonominiai krizis viešpatauja.

Pasirodo, kad kitos išeities nėra, kaip tik kiekvienas žmogus pats apie savo sveikatą rūpintis turi. O kad pasekmė-gai galėtų nugalėti nesąžiningus pardavėjus, žmogus turi pirmiausiai sužinoti apie maiti-ris ir maisto rūšis, apie jų tin-kamą valgiui prirengimą. Kokia maisto medžiaga reikalinga jo kūnui ir protą sveikai palaikyti ir suteikti tvirtą atsparumą prieš ligas, prieš susirgimus.

Reikia žinoti, kad jokie pa-gražinimo žmogaus kosmetikai ir vaistai tiek nepagražins, kiek ji ar ją pagražina atatinamas švarus ir sveikas gyvenimas ir tik tokiu būdu galima pasiekti augstos grožybės žmogaus iš-vaizdą, jo grakštumą, gyvu-me ir tt. Visi mes norime būti gražūs, pritraukianti prie s-avęs priešingos lyties asmenį; nei vienas nemorim būti atstum-tas. Kad to laipsnio pasiekti, reikia toli atgal siekti. Reikia ateities tėvams (žadantiems ateityje tapti vaikų tėvais) pri-siengti. Reikia, kad motina ir tėvas protiniai ir fiziniai būtų sveiki. Negana to: reikia, kad motina laike neštumo mokėtų kaip užsilaikeiti, ką valgyti. Ku-dikiui gimus reikia žinoti kaip auginti, kaip maitinti kūdikį. Reikia žinoti ir būtinai pritaikyti tas įgytas žinias vėlesniam laikui — laike vaiko augimo, jam brestant ir užaugusiam pilnam žmogui. Tokiu būdu prisi-taikius gyvenimui, mes galim pasitikėti susilaukt tvirtus, iš-tvermingus, gražiai ir dailiai naugusius tautos narius ateityje. Ir jiems nereiks kosmeti-ky vaistų savęs pasigražinimui.

Kad tos kultūroje augstumas pasiektas, reikia mums visiems auklėtis. Amerikonai iš peties ir nuo širdies toje linkmėje auklėjasi ir jie atidavę visą taji tautos auklėjimo darbą Ameri-kos Doktorų Draugijai (A. M. A.). Ir ji jau nuo keleto metų sistematingai tą kinų ir gar-bingą darbą dirba. Raštu ir gy-vu žodžiu ir per radio tinklą skelbia evangeliją: sveiko, šva-raus, sanitariško ir apsaugo-jamos medicinos kultūrą. Lei-džia mėnesinį žurnalą populia-rėje angliškoje kalboje „Hygeia“. Šimtais tūkstančių ko-pijų „Hygeia“ yra išsiplatinus ir lankosi kiekvienoje apšvie-tesnėj amerikony šeimynoj.

O ar žinot lietuviai, kad ta kinų ir garbingą darbą, kurį šiandien American Medical

Association (A. M. A.) dirba—pradžią davė Amerikos Lietu-vių Doktorų Draugijai? Lietu-viai daktarai jau nuo 1900 me-tų pradėjo sistematiškai moky-ti amerikiečius lietuvių svei-kai gyventi. Įvedė laikraščiu-se „Sveikatos skyrius“ ir vė-liaus buvo pradėjus leisti mė-nesinį laikraštį „Gydytojas“, tik nesulaukę paramos iš vi-suomenės priversti buvo „Gy-dytojo“ leidimą sustabdyti, nes lėšų stokavo. Ir čia ne Lietuvių Doktorų Draugijos kaltė, o kaltė visuomenės, kuri dar ne-priaugo ir nepajėgė įkainuoti kilnias ir garbingas pastangas Amer. Lietuvių Doktorų Drau-gijos. Dr. A. L. Graičunas.

Plieniniai Namai

New Yorko dangoraižį — Cerysler namą pastatęs archi-tekta, William Van Alen, vieno Pittsburgho plieno išdirbys-tės finansuojamas, išdirbo pla-nus pastatymui namų iš plieno. Esą įgyvendinus šį naują iš-ra-dimą, namų statyboj įvyktų tiesiog revoliucija, nes namus būtų galima pastatyti taip vadi-namu pigios statybos pagrindu. Tokie plieniniai namai būtų am-žini, jų negalėtų sunaikinti nei ugnis, nei potvyniai, neigi pu-vimas ar gedimas. Be to, plie-niniai namai neįleistų tiek iš-laukinio truksmo ir šalčio bei karščio.

Šio naujų plieninių namų pla-no finansuotojai mano, kad vi-suomenė atatinkamai supratus šių naujos rūšies namų reikš-mę ir naudingumą, pradės juos statyti ir dabar del ekonominės depresijos sustojusi statyba rei-kalauja tuojaus pastatyti apie pusantro milijono namų Ameri-koje, ir šitie namai bus stato-jami iš plieno. Plieninių namų statybos industrija lengvai ga-rūs lenktinuioti su automobilių industrija savo svarba ir paran-kumu ir bus viena svarbiausių krašto industrijų. Norėdamiems pasistatyti plieninius gyvena-mus namus, bus galima pasi-rikti sulig kainos ir išvaizdos namus, kaip šiandien pasiren-kamas automobilis.

Plieninių namų statyba bus sekama: dviejų pėdų plieninės lentos bus pridedamos ir pridri-tinamos prie plieninių stulpų ir balkių, kas sudarys sienas, lu-bas, grindis ir stogą. Namu da-lyis bus taip sudėtinios, kad bile laiku bus galima jas išardyti, kuomet priseitų reikalo dau-giau kambarių pristatyti, ar naujus augstus pridėti.

Tarpe plieninių sienų, ttarpe stogo ir lubų bei tarpe grindų ir lubų bus prileidžiama tokios medžiagos, kuri nepraleidžia karščio, šalčio ir garsų. Išradė-jai tikrina, kad ši sudaryta me-džiaga palaikys namų viduje temperatūrą vasaros metu 8 laipsniais šaltesne, negu laukė oras bus, o žiemos metu sulai-kys šaltį nuo veržimosi vidun net ligi tokio laipsnio, kad na-mų apšildymas apsisie apie 40 nuos. Pigiau, negu apseina da-bartiniuose mūriniuose ir medi-niuose namuose.

Ar tokių plieninių namų sta-tymas bus praktiškas ir visuo-menei priinamas dalykas, tai tik ateitis parodys. Viena, ta-čiau, aiški mechanizmo progre-so tendencija, tai visi išradimai veda prie to paties taško — mažinimo darbo jėgų. Tiesa, to-kia statyba pakeltų ir labai pra-glęstų plieno industriją ir be-abejoneis ją pastatytų žymiau-

sioje vietoje, bet pasekoje to, nuslopintų kitas statybos indus-trijas. Prie to, plieniniai namai būtų nepalyginamai tvirtesni, mažiau visokių taisyčių prie jų būtų, mažiau kuro jų apšildy-mui reikėtų ir tas viskas veda prie mažinimo darbo jėgų.

Taigi mechanizmo progresas vis labiau ir labiau mažina gy-vosios žmogaus jėgos pareikla-vimus žmonijos gyvenimo apru-

pinimui. Juk viskas, ką žmoni-jos gyvenime turime, yra vien-tam, kad žmogus galėtų gyven-ti. Todel neabejotinai ateis to, kas laikas, kuomet visi nauji išradimai, nauji pagerinimai žmonijos gyvenimo aprupinimo aparate bus panaudoti ne be-darbių ir skurdo žmonėms ga-minimui, bet visos žmonijos gy-venimo lengvinimui ir smagini-mui. Technikas.

Jau 15 Metų Kai Palanga Pri-jungta Prie Lietuvos

Kovo 31 dieną suėjo lygiai 15 metų, kai Baltijos pajuris nuo šventosios upės žiočių ligi Klaipėdos krašto sienos (kuris tada buvo dar francuzų valdomas), buvo prijungtas prie nepriklausomos Lietuvos žemių, neda-loma valstybės kuno dalis. Šian-dien Palangos, kaip garsaus Baltijos pajurio kurorto, vardas yra plačiai žinomas ir už Lie-tuvos ribų. Tačiau senovėje Pa-langai buvo skirtas kitas vaid-muo. Del to, jos 15 metų prie Lietuvos prijungimo proga, žvilgtersime į Palangos miestė-lio praeitį.

Sakoma, kad senovėje Palan-ga buvusi kitoje vietoje, arčiau šventosios upės žiočių. Senoji Palanga turėjusi uostą, kurį lan-kę danų, švedų, suomių ir ki-tų aplink Baltijos jūrą gyve-nančių tautų laivai. Senoje Pa-langoje buvusi lietuvių piliis ir šventovė, iš kurios žemaičių krašto valdovas Gedimino su-nus Kęstutis tariamai pagrobęs savo žmoną Vytauto Didžiojo mo-tiną Birutę.

Prusijos ir Livonijos vokiečių ordinams stengiantis susijungti Baltijos jūros pakraščiais, Pa-langa kurį laiką buvo jų valdo-ma. Veltui bandė žemaičiai nu-sikratyti kryžiuočių jungo. Li-gi 1420 metais įvykusios Mėlo taikos jėms tai nepavyko, nors 1409 metais jie ties Palanga kryžiuočius ir buvo smarkiai sumušę. Po Mėlo taikos kry-žiuočiai jau nebebandė savintis Palangos ir to kraštelio pajū-rio, kurį Lietuvos valstybei at-kovojo Žalgirio ir Mėlo mušij-laimėtojas Vytautas Didysis. Tada Palangoje prasidėjo ra-mus gyvenimas. Jos uostą vėl pradėjo lankyti daugybė įvairių laivų. 1685 metais Palangoje i-sistėgė net anglų prekybos ben-drovė. Tuo metu, vokiečiams savo rankose laikant Nemuno žemupius (Klaipėdos kraštą), Lietuva per Palangą susisie-kė su plačiuoju pasauliu.

Toks vaidmuo Palangai teko ligi aštuonioliktojo amžiaus pradžios, kada švedų karalius Karolis XII, Rygos pirklių prašomas, sako, liepęs smiltimis užpilti Palangos uostą arba uos-to angąje paskandinti kelis lai-vus, kurie ir užvertę kelią į šventosios uostą. Ir žuvus šven-tosios uostui, Palanga neišnyko. Jos gyventojai persikėlė arčiau Palangos dvaro, jau 1569 me-tais buvusio karališkosios „eko-nomijos“ centru, vėliau tapu-siu seniūnija.

1771 metais Palangos dvaras ir seniūnija atiteko vokiečių di-dikui Mirbachui. Po keturių me-tų Palanga atiteko anais laikais garsiam Vilniaus vyskupui Ma-salskiui. Iš Masalskių giminės Palanga perėjo grafiui Patoc-kiui, o iš pastarojo atiteko ge-nerolui Ksaverui Nesioikovskui.

1824 m. Palangos dvarą įsigi-jo grafas Mykolas Tiškevičius, kuris ten įrėngė pajurio kuror-tą.

Nuo aštuonioliktojo ligi devy-nioliktojo amžiaus pradžios Pa-langa yra buvusi apskrities centru. 1819 metais rusų val-džia panaikino Palangos apskri-ty, o 1842 metais, steigdama Kauno guberniją ir vykdyda-

ma vokiečių reikalavimus, Pa-langą atplėšė nuo Lietuvos ir priskyrė prie Kuršo.

Remdamosi tuo priskirimu, Didžiojo karo metu vokiečių okupacinė valdžia Palangą pa-liko Kuršo ribose. Taip pat, besikuriant nepriklausomai Lie-tuvai, kurį laiką Palanga buvo latvių valdoma, kaip prieš kari-nio Kuršo dalis. Tik 1920 me-tais buvo susirupinta Lietuvai gražinti lietuviškąjį pajūrį, drauge su Palanga. Buvo prad-ėtos derybos su Latvija, kurios pasibaigė iškilningu Palangos gražinimu Lietuvai. Lietuva vėl atgaivino Palangai senąjį vaid-menį, paversdama ją geriausiu Baltijos pajurio kurortu. Tsb.

Prof. Ed. Volterui 80 Metų

Neseniai Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Eduar-das Volteris atšventė savo am-žiaus 80 metų sukaktuves. Ju-bilijatas gimė 1856 metų kovo 19 d. Rygoje. Ten pat išėjo ir augstesnius mokslus. Augstu-sius mokslus ėjo Maskvos, Tar-tu, Leipcio ir Charkovo univer-sitetuose. Mokslinių studijų rei-kalais Eduardas Volteris apva-zinėjo visą Rusiją, Pabaltijo valstybes, Vakarų Europą ir Balkanus. Dar prieš karą jis kelis kartus lankėsi ir Lietuvo-je, kur studijavo Vilniaus, Kau-no ir Suvalkų gubernijų archio-logiją. Čia jis susipažino su mu-sų tautinio atgimimo veikėjais, arčiau pažino mūsų reikalus ir pats tapo jų drąsiu ginėju prieš rusų valdžią. Tuo pačiu metu jisai surado kelis vertingus mu-sų senosios literatūros pamink-lus. Visa tai savo lėšomis pro-fesorius Eduardas Volteris iš-leido atskiromis knygomis.

1885 metais Eduardas Volte-ris buvo pakviestas Petrapi-lio universiteto privatdocentu. Drauge jis dirbo ir mokslo aka-demijos bibliotekoje. Tais lai-kais Eduardas Volteris daug padėjo ir lietuviams studen-tams, ypač Kazimierui Bugai ir Pranui Vaicaičiui. Ypatingai atžymėtinas jubilijato nuopel-nas, kad jis išstaukė ir į mūsų kalbos tyrinėtojų viršunes pas-tatė velionį prof. Kazimierą Bu-gą.

1918 metais Eduardas Volte-ris atvyko į Lietuvą. Čia tuoja-u pradėjo organizuoti bibliotekas, muziejus ir Vytauto Didžiojo universitetą, kuriame jis pro-fesoriovo nuo pat jo įsisteigimo. Tirdamas mūsų krašto praei-ties paslaptis, Eduardas Volte-ris dar ir dabar daro daug ka-sinėjimų mūsų pilikalmiuose ir kitose istoriškose vietose.

Profesorius Eduardo Volte-rio 80 metų sukaktuvės buvo gražiai paminėtos kovo 21 die-ną. Jubilijatas susilaukė gau-sių sveikinimų iš mūsų organi-zacijų ir mokslo įstaigų. Juk reikia pažymėti, kad Eduardas Volteris, nežurėdamas savo senatvės, dar ir dabar uoliai dirba visuomeninį savo darbą. Ypatingai jo nuopelnai yra di-deli lietuvių ir latvių tautų su-siartinimui Tsb.

Besilankant Lietuvoje

Rašo S. E. Vitaitis — „Tėvynės“ Redaktorius.

(Užbaiga)

Kelonėje Atgal į Ameriką.

Išplaukus iš Klaipėdos, vėl prasidėjo ta pati transatlantinė kelionės rutina, tie patys rūpesčiai, beveik tomis pačiomis vietomis kelionė. Skirtumas buvo tik tas, kad grįždami į Gotenburą, plaukėme ir šį kartą palyginamai ramia Baltijos jūra į Kalskrooną, tai švedijos laivininkystės uostas ir miestas. Miestas apie tokio paties dydžio, kaip ir Kalmar, per kurio uostą keliavome į Lietuvą. Tiesa, buvo dar viena naujybė, tai išplaukė iš Gotenburgo rugpjūčio 30 d. popietę, rugsėjo 1 d., apie 2 val. popietį, sustojom Francijos pakraščiu, netoli Cherbourgo uosto. Taigi turėjom progos pasidairyti ir į Francijos pakraščius. Čia ir mūsų laivą išėjo daugiau keleivių, kurie laukė laivo Francijoje. Tarpe išėjusių buvo ir du lietuviai, turistinės klasės pasažieriai, tai adv. B. G. Sykes-Sinkevičius su žmona iš Norwood, Mass.

Šiuo kartą teko keliauti per Atlantiką švedų Amerikos Linijos didžiausiam laive „Kungsholm“. Keliavom 16 tievių ir trys Lietuvos žydės trečioje klasėje ir p. Pilipauskas bei adv. ir ponis Sykes-Sinkevičiai turistinėje klasėje. Grįžti iš Lietuvos ir „Tėvynės“ bendradarbių ponis Pranė Lapienė su dukrele. Laive susikimsimas didelis, nes pats iš Europos grįžimo laikas, tai laivas prikimstas keleiviais. Man teko vieta vidurinėj kajutėj su trimi švedais. Mano bendrakeiviai mėgsta išsigerti, o kajutėj oro stinga, ankšta, tvan ku. Laive pasažierių kelio sekamai: pirmoje klasėje 275, turistinėje klasėje 287 ir trečioje klasėje 612, kartu — 1,174. Kiek laivo įgulos, nesužinojau, bet spėjau galėjo būti apie 300 asmenų. Iš Gotenburgo iki New Yorkui padarėm apie 3,700 jūrų mylių.

Nepaprastai Ramus Atlantikas. Visą laiką, ligi rugsėjo 6 d. popietę, Atlantikas buvo nepaprastai ramus ir laivas plaukė be jokio supimosi, tik savo plaukimu sujulindamas ramų melsvą žalsvo vandens paviršų. Beveik visuomet buvo saulėta, tik protarpiais matydavosi skystos miglos. Ypatinai išplaukus į patį vidurį Atlantiko, vėluo taip ramus, kaip nedideliam ežerui tik mažo vėjelio judinamas ir ištisas tris dienas buvo giedra, skaisči saulutė švietė ir maloniai kaitino. Jureiviai tikrino, kad tik labai retais atsitikimais tokis ramus pats vidurys Atlantiko esti.

Tačiau rugsėjo 6 d. popietę laivas pradėjo žymiai labiau sustiprėti ir vartytis. Staiga jūra pasidarė audringesnė, nors oras giedras, beveik jokio vėjo nejauciama. Daugelis pasažierių vaikščioja išsišiepę, susiraukę, lyg ruktų obuolį kandę. Kiti skula į kajutas gulti. Pasiteiravus pas vieną laivo viršininką, kame dalykas, kas be audros, be jokio didesnio vėjo jūra taip staiga pastojosi audringa, jį pasklause ar skaičiau biuletiniuose pranešimus apie „siautusių smarkių vėselų Floridoje, kuri daug namų sugriovė ir šiaip didelius nuostolius padarė. Gavęs teigiamą atsakymą paaiškino:

— Dabar įplaukiame į tos vėselos kelią, kurio jį nuvėžė Atlantiku. Šiandakt ir rytoj visą dieną dar audringesnė jūra turėsime, nes įplauksime į patį vidurį vėselos kelio, kuri apie 24 valandas atgal praužė šiuo ruožu. Dabar siekiame dar tik

besiplečiančias tolyn sukeltas bangas, dar tik artinamės to kelio.

— Tai kiek laiko ima jūrai nurimti, kuomet audra ją sudrumsčia ir sukelia bangas? — klausiu nustebeš aiškintojo.

— Visai, est, kartais per kelias dienas įsisiubavusi jūra banguoja. Tas priguli nuo to, kokių platumų ir smarkumų audra jūrą paliečia.

— Kas atsitiktų, jei tokios vėselos kelyje patektų laivas? — vėl klausiu.

— Nieko ypatingo — atsakė jis šypsodamasis. — Bene kartą tenka laivams su tokiomis vėselomis ir audromis susitikti. Skirtumas būtų tik tas, kad tamsta patirtai ką reiškia tikras laivo supimas. Dabar tik juokai tokis supimas.

Bet pasažieriams ir tokis supimas nejuokai. Po vakarienių dieniai ir socialių suėjimų kambariai tuštesni. Vakare nesmaugu buvo žiūrėti turistinėje klasėje ir judžiai. Bežiurint į krutamus paveiklus rodo laivas dar labiau juda ir supasi, neskanu burnoje. Ir tikrai juo toliau, juo didesnis supimas darėsi ir antritojus pusrų metų apytūstis valgomasis kambarys. Visą dieną visas laivas buvo apytūstis, rodo staiga kur tai praužė didesnė pusė laivo gyventojų. Anksti atsigulau ir aš, nes jutau, kad ilgai negalėsiu išsilaikyti bevaikščiojimas. Mat keliausieji juromis man patarė nepasiduoti supimo svaiguliui, kuris suerzina skilvį ir priverčia „ožiusi lupti“. Bet vistiek nuejau anksti gulti ir išvengiau susirgimo jūrų tigrų. Mano bendrakeiviai švedai džiaugėsi, kad laivas „šiek tiek“ supa. Esą pervažiuoti per Atlantiką neparagavus jokio supimo, tai žmogus nesijauti didžiuri keliaves.

Paskutinė Kelionės Diena. Rugsėjo 8 d. — sekmadienio rytas giedras, jokio debesio padangėje nesimato. Jūra vėl rami ir laivas tik savo plaukimu judėsiu kruta. Visi linksmi, visomis pusėmis girdisi kalbos, kad šiandien priplauksime New Yorką. Tačiau anksti popietėje laivas sumažino savo greitumą ir pradėjo visai pamaži plaukti. Paklausęs savo pažįstamo laivo viršininko kodel sumažintas daugiau nei pusiau laivo plaukimo smarkumas, jis paaiškino, kad ir skubindami pirmėlai atplauktume į New Yorko uostą, o sekmadienio nepatogu keleivius išsodinti jau vakare.

Vėliau tačiau sužinojau, kad jei laivas atplaukia į kvarantiną pirm šeštos valandos popietę, tai tą pat vakarą reikia išsodinti keleivius ir tokiu atveju kompanija turi mokėti už viršialį dirbanties Amerikos valdininkams, kas per daug brangiai ateina. Todėl beplaukdam pamazi tik temstant pastebėjome Amerikos pakraščius. Rodos net lengviau pasidarė, kad taip arti Amerikos, savo namų esame. Reikia būti laive ir pačiam jausti bei kitų džiaugsmą matyti, kuomet per dešimties dienų kelionės juromis pamatai sausžemį, pamatai tą kraštą, kuriame iš laivo išlipsi.

Apie 11 val. naktį priplaukėme kvarantiną ir čia laivas sustojo nakvynei. Jokiam pasaulio uoste, tur but, nėra tiek laivų, kiek jų matosi New Yorko pakraščiuose ir uostuose. Tos galingos vėselos, kuriose New Yorkas paskendęs, taip rodo traukte traukia kuogreičiausiai bėgti iš laivo į kraštą.

Taip pat tur but tik Amerikoje dienraščiu leidėjai pasvei-

kina grįžtančius piliečius ir atkeliaujančius svetimsalius, kartų apdovanodami savo laikraščiais. Rugsėjo 9 d. ryte, pirm negu mūsų laivas pasijudino iš kvarantino, priplaukė nedidelis laivelis ir virvėmis įkėlė į mūsų laivą pundus laikraščių. Pasažieriai graibė įkeltus laikraščius. Patenka ir man į rankas vienas egzempliorius ir štai gaunu „New York Herald Tribune“ to ryto laidos numerį. Prie laikraščio priklijuota kortelė, kurioje šio laikraščio vardu pasveikinami sugrįžusieji iš Europos ir atkeliausieji pasažieriai. Kvarantine buvo atplaukę aštuoni transatlantiniai laivai ir laiveliai, dalijanti laikraščius, visus juos aplankė ir apdovanojo laikraščiais.

— Štai kaip savo laikraščius garsina ir platina amerikoni— pastebėjo man vienas švedas vartydamas gautą laikraštį. — Niekur Europoje ir visame pasaulyje šito nepastebėsi.

Pagaliam miglotu jūros pakraščiu ir tokia pat Hudson upe priplaukėme uostą, kuriame pamaciau saviškius. Išlipus iš laivo ir pasisveikinus su žmona, su SLA. Centro štabo bendradarbiais, atėjusiais mane pasitikti, bei su kitais brooklyniečiais, jaučiausi rodo iš kokio didelio ir pavojingo žygio sugrįžęs, rodo lyg kokias labai sunkiai nugalimas kliūtis nugalėjęs. Linksma ir malonu sugrįžus atgal į naująją tėvynę, pas saviškius. Nors čia kiekvieną laukia sunki gyvenimo kova, smarkios lenktynės už buvį, bet vis tik linksma, kad laimingai sugrįžti namo.

Paslaptingoji Varnių Praeitis

Senas pensininkas — Aleksandras Poška-Poškevičius, dabar gyvenęs Kaune, Liaudies namuose, pasakoja savo atsiminimus, kaip įsai Dr. Jonui Basanavičiui padėjęs rinkti kai kuriuos padavimus ir šiaip istorijos įvykius, liečiančius lietuvių tautą ir Lietuvos praeitį.

A. Poška yra kilęs iš Varnių valsč., Graužių kaimo. Prieš 70 metų Poška jau pradėjęs keliauti po žemaitiją ir kitas Lietuvos dalis. Vėliau jis buvo Rusijoje, Sibire ir kitur. Poška su Dr. Basanavičium susirašinėdavęs ir lietuvių tautos atgimimo patriarhas jam duodavęs nurodymų kaip rinkti istorinę medžiagą. Kai Dr. Basanavičius gyveno Bulgarijoje, Poška tuo laiku tarnavęs Kaukaze vienoje geležinkelio bendrovėje. Poška, prašomas Dr. Basanavičiaus, buvo nuvykęs net į Persiją, o be to, tyrinėjo kai kurias Kaukazo tautas. Dalį šios medžiagos Poška nusiuntęs į Bulgariją Dr. Jonui Basanavičiui. Vėliau Poška atvykęs į Vilnių ir čia dažnai susitikdavęs su Dr. Basanavičium.

Dabar tas senas žemaitis rašo savo atsiminimus ką jis anksčiau surinkęs žemaitijoje, Kaukaze ir kitur. Be kitų savo atsiminimų, Poška pasakoja gana įdomią legendą apie Varnius, kurią jis jau Rusijoje rašęs, tačiau karo metu tie užrašai žuvę.

Prieš 70 metų kai Poška būvęs dar jaunas vaikas, tai jo tėvai ir kiti senesnieji žemaitai apie Varnius ir tas apylinkes taip pasakodavę. Esą, žiloje senovėje, kai žemaitiai atsikėlę gyventi iš tolimųjų kraštų į Baltijos pakraščius, tai su savimi atsinešę ir Dievaitį Šerputį. Iš pradžių Šerputis būvęs pastatytas dabartiniame Klaipe-

dos krašte Rusnėje. Kiek vėliau, kai kryžiuočiai pradėję užpuolinėti žemaitius, jie savo Dievaitį Šerputį atsinešę į tamsius miškus netoli dabartinio Varnių apylinkių. Tenai jie pasislėpę garbinę Šerputį. Kaip Vytautas Didysis apkrikštinęs žemaitius, o į Medininkus atsiuntęs vyskupą, daug žemaitių būvę nepatenkinti. Jie neatsižadėję Šerpučio ir jį garbinę toliau. Žemaitių vyskupas bijodamas, kad stabmeldžiai lietuviai jo neužpultų, prašęs Vytauto, jog toje vietoje, kur stovi stabmeldžių dievaitis, būtų išskirtas miškas. Po kurio laiko į Medininkų apylinkes tikrai atvyko Vytauto Didžiojo kariuomenė. Dalis miško buvo išskirta, o patį dievaitį Šerputį karieiviai įmetę į Beržulės ežerą, esantį prie dabartinio Varnių miesto. Šerputis paskendęs, tačiau žemaitiai jo neužmiršę. Jie atėidavę prie ežero kranto ten meldavęsi ir į vandenį mesdavę aukas.

Ta vieta, kurioje, prieš 500—600 metų stovėjo dievaitis Šerputis, dabar vadinamas

Nemunas Praryja Ir Gimdo Naujas Salas

Per didžiuosius potvynius Lietuvos upių tėvas-Nemunas dar ir dabar užlieja didelius plotus-laikas, kaimus ir net miestus. Kai Lietuvoje buvo didesni miškai, tai ir upių vandeninlaukia sunki gyvenimo kova, smarkios lenktynės už buvį, bet vis tik linksma, kad laimingai sugrįžti namo.

Vokiečių leidinyje „Scriptore Rerum Prussicarum“ yra smulkiai surašyta kryžiuočių žygių į Lietuvą XII—XV amžiuje, kur minimas Nemunas ir jo salos. Ant tų salų pasak „Scriptore Rerum Prussicarum“ prieš 500—600 metų buvo pastatyta daug kryžiuočių pilių. Iš jų labiau minimos Gottes-Verder-Rittersverder, Marijanverder, Mergenverder ir kit.

Prieš keletą metų Lietuvos universiteto prof. Volterio ekspedicią ieškojo Gottesverderio tvirtovės. Prof. Volteris šios salos ieškoti nuvyko prie Nemuno ir Nevėžio salos, nes minėtoje knygoje yra užrašyta, kad ta sala yra prie Šilėnų kaimo. Prof. Volteris tikrai rado pilies likučius, bet ne saloje, o Nemuno krante. Iš to galima spėti, kad Nemunas per kelis amžius pakeitė savo kryptį ir minėtos salos dalis atsidadurė krante.

Kitas universiteto prof. Jonynas sako, kad ant kai kurių Nemuno salų tikrai buvusios pastatytos stiprios kryžiuočių tvirtovės. Kai kurias kryžiuočių tvirtoves buvo užpuolusi Lietuvos kariuomenė vedama Kęstutis, Vytauto ir Jogailos. Keletą pilių lietuvių kariuomenė pavėmusi ir išgriovusi, nes jos buvo lyg ir kryžiuočių atspirimo punktai tolimiesiems žygiui į Lietuvą. Vėliau šios pilies buvo dalinai atstatytos, bet dažnai kėsdavo nuo potvynio, o ilgainiui tas salas Nemunas visai užliejo. Todėl ir dabar tiksliai nustatyti, kur ir kurioje vietoje buta kryžiuočių pilių, prof. Jonyno manymu, sunku ir galima tik spėlioti.

Praeito amžiaus pabaigoje Nemunas praryjo irgi nemažą salą. A. Panemunės valsč. Vičiūnų kaimo gyventojai: Kairiūkštis, Stankevičius, Balčiūnas ir kiti pasakoja, kad prieš 40—50 metų, Nemune greta dabartinio geležinkelio tunelio buvo didžiulė sala. Ji priklausiusi Vičiūnų kaimo gyventojams, kurie joje ganydavę galimas daryti išvada, kad amžiams slenkant Nemunas senas salas praryja, o vietoje jų gimdo naujas. Gal ir šiemet Nemunas pakartos tai, kas atsitikdavo anksčiau. Tsb.

šerpačių kaimu, Poška sako, kad jam mažam esant, jo namuose — Graužių kaime ir kitose apylinkėse, girdėdavęs žemaitius tariant tokį posakį: „Apsaugok mus Šerputi“. Pasak Poškos, Šerputis, greičiausiai būvęs žemaitių šiaurės dievu, kurį anksčiau mūsų senoliai taip garbindavę.

Dar ir dabar giedromis vasaros dienomis Beržulės ežero dugne, įvairių didelių akmenų galima pamatyti. Prieš kelias dešimtis metų Beržulės ežerą tyrinėjo atvykę iš Petrapilio keli rusų mokslininkai. Jie iš apylinkinių kaimų gyventojų surinkę padavimus, juos užrašę ir išsivežę. Ar anieks rusų mokslininkams pavykė kas nors surasti Beržulių ežerą, nėra žinoma. Prieš keletą metų iš Beržulių ežero žvejai ištraukė nedidelį akmenį kirvuką, kuris spėjama, būvęs vartojamas akmenų gadyne. Žodžiu apie Beržulių ežerą dar ir ligi šiol yra užsilikę ir apie dievaitį Šerputį įvairių padavimų, surištų su žemaitių narsumu ir jų kariais su kryžiuočiais. Tsb.

jams, kurie joje ganydavę galvijus. Vienais metais būvęs nepaprastai didelis Nemuno potvynis. Vičiūnų kaimas buvo užneštas 5—6 metr. ledo sluoksniais. Žemesnėse vietose buvo sugadinti trobesiai, o kitus iš jų nusinėšė ledai. Kauno gyventojai vos spėjo pabėgti nuo gresiančio pavojiaus. Kai Nemunas nuslugo, tai Vičiūnų km. gyventojai labai nustebo, neradę savo salos, iš kurios jie turėdavę pelno. Tais pat metais, pasak senesnių Vičiūnų km. gyventojų, Nemunas supylęs kelias mažesnes salas Pažaislio ir Raudondvario apylinkėse.

Komendulių ir Rumšiškių apylinkių gyventojai pasakoja apie žieždrų salą, esančią tarp Komendulių ir Rumšiškių, kad ji vienais metais budavusi maža, o kitais metais — labai didelė. Tai priklausydavę nuo Nemuno potvynių. Netoli žieždrų salos Nemunas supildavęs mažesnių salų.

Apie Petrašiūnų salą, šių apylinkių gyventojai dar ir dabar pasakoja įvairių legendų. Net ir pati sala vadinama keliariopai. Vieni ją vadina Vičiūnų, kiti — Petrašiūnų, o dar kiti — Mergečių salą. Ši sala irgi vienais metais didėja, kitais mažėja. Ant jos paviršiaus nėra užsilikę jokių griuvėsių, jokių pilies pėdsakų. Todėl, anot prof. Jonyno, ir negalima tvirtinti, kad yra pati Marijanverderio sala. Gal but, kad tikrąją Marijanverderio salą Nemunas prieš kelis amžius praryjo, o netoli tos vietos supilė dabartinę — Petrašiūnų salą. 1917 m. per didžiųjų žiemą Nemunas būvęs labai užtvinęs ir padaręs nemažą nuostolių. Kai kurias salas apgriovęs, o kitas net visai nukandinęs. Šilėnų kaimo gyventojai, kurie gyvena prie Nemuno ir Nevėžio santakos pasakoja, kad nuo senų laikų Nemunas netoli Nevėžio intakos buvusi didelė sala. 1917 metais, būvęs mažas potvynis ir minėta salą pavasarį Nemunas praryjęs. Už kelių metų kiek žemiau, Nemune buvo supilta kelios mažesnės salukės, tačiau ir jas Nemunas praryjęs.

Iš čia paduoto aprašymo galima daryti išvada, kad amžiams slenkant Nemunas senas salas praryja, o vietoje jų gimdo naujas. Gal ir šiemet Nemunas pakartos tai, kas atsitikdavo anksčiau. Tsb.

Ar Išvengiamas Karas

Karas yra žiauriausia priemonė kovos del buvio. Karas yra tiek senas, kiek sena pati žmonija. Šventraščio Senajame Įstatyme randame, kad Kainas užmušė savo brolį Abelį. Tai pirmutinis kraujo praliejimas žmonių tarpe. Toliau žmonijos istorija byloja mums, kad yra buvę daug daugiau karo negu taikos metų. Rumunų prof. Sella apskaičiavimu, per 3421 metus pasaulyje buvo 3,135 karo metai ir tik 286 taikos metai. Ligi 1860 metų visame pasaulyje padaryta 8,000 taikos sutarčių, kurios veikė daugiausia 2 metus.

Koki yra karą keliantieji veiksniai? Nuomonių yra daug. Proletarij vadas Leninas sakė, kad karas esąs klasių kova del geresnių gyvenimo sąlygų. Vadinasi, reikia tik suliginti žmonių socialinę būtl, savaime išnyksią karai. Bet ar tai yra galima padaryti? Ar galima žmones vienus su kitais suliginti? Toliau sakoma, kad karą sukelia karių sluoksniai. Šis tvirtinimas taip pat neturi rimto pagrindo. Gal taip galima būtų pasakyti apie vidurinius amžius, kada buvo kariško pobūdžio ar tikriau sakant karinių brolių, įvairaus luomo riterių, kada pats gyvenimas buvo visai kitas, kaip dabar. Dabartiniam laikams tai netinka. Panašus tvirtinimas apie karą keliančias priežastis daugiausia skelbiami pacifizmo šalininkų.

Tai kas gi kelia karą? Karą kelia kova del geresnių gyvenimo sąlygų, del žemės, kada viena tauta turi gyventojų perteklių, vadinasi, ieško „erdvės“, kolonijų ir tt. Trumpai tariant, karą sukelia socialiniai, ekonominiai bei politiniai veiksniai. Tat liudija kad ir dabartiniai karo jėgos, italų — abisinų konfliktai. Kiekviena valstybė nori savo interesus apsaugoti ekonominėse ir kitose srityse. Jei nepavyksta susitarti diplomatinio būdu, tada kyla ginkluotus konfliktus, kuris ir priveda prie tikro karo. Vadinasi, karas yra diplomatinės kovos tęsinys. Imkime ekonominę sritį. Kiekviena valstybė stengiasi kuo mažiausia įsileisti svetimų gaminių ir prieš juos kelia muitus ir kitais budais varžo jų įvežimą. Tai ir bus ekonominis, muitų, karas. Tačios ir valstybės ieško draugų, sąjungininkų. Jei kiekviena valstybė bei tauta jaučiasi tuo stipresnė, kuo daugiau jai pasiseka surasti tokių sąjungininkų kitų valstybių tarpe. Tokios varžytynės yra ne kas kita kaip politinis karas. Įvairios tautos turi daug priešingų interesų tarp savęs, kurie taikiu būdu labiau sunku išspręsti ir juos labai dažnai karas sprendžia. Karas savaime yra nepateisinamas, bet kartu ir neišvengiamas blogumas.

Tiesa, kai kurie karą pateisina šūkiu „vardan augštesnės kultūros“. Pav., vokiečių „Drang nach Osten“, italų—abisinų karas ir tt.

Karas gludi sugadintoje žmogaus prigimtyje. Peštynės kyla tarp paskirų žmonių, tautų, pagaliau valstybių.

Dabar pažiūrėkime į priemones, norinčias pašalinti karą. Įgrius didžiajam karui, dauguma valstybių susispietė į Tautų Sąjungą. Tautų Sąjunga yra pacifistinė organizacija, Amerikos prezidento Vilsono sugalvota. Bet Amerika pirmutinė atsisakė įstoti į Tautų Sąjungą, nes numatė, kad Tautų Sąjunga bus bejėgė valstybių grumtynėms sustabdyti! Tautų Sąjunga išsigimė į valstybių blokų sąjungą, į kurią dabar įeina 56 valstybės. Ji pasidarė

bejėgė tarptautiniams ginčams spręsti. Imkime želigovskio smurtą, Lietuvos su Lenkija tranzitinę bylą, kurią Lenkija pralaimėjo. Pagaliau Japonijos, Vokietijos istojimas iš Tautų Sąjungos ir tt.

Svarbiausias Tautų Sąjungos tikslas — įgyvendinti taiką pasaulyje. Pažiūrėkime, ar sekasi jai tai įgyvendinti. Nuo 1928 ligi 1932 metų kasmet Genevoje rinkosi prirušiamoji nusiginklavimo konferencija, kuri sudarė planą nusiginklavimo konferencijai, įvykusiai 1932 metais. Šios konferencijos tikslas buvo visoms valstybėms apriboti ginklavimąsi ligi minimumo. Čia paminėsime, kad nusiginklavimas yra sena idėja. Per vieną Punų karą senovėje, kada Scipijonas Afrikietis nugalėjo Hanibalą, uždrausta buvo vartoti tam tikrą ginklų rūšį. Didžiojo karo laiku buvo uždrausta vartoti sprogstamus kulkos ir nuodingos dujos. Nusiginklavimo konferencijoje kilo klausimas del ofensyviųjų ir defensyviųjų ginklų. Prieita išvada, kad visi ginklai defensyviniai (gaminieji). Išėjo taip, kad kiek vienas nusiginklavimo konferencijos narys norėjo nuginkluot ne save, bet kaimyną. Jūrų nusiginklavimo konferencijoje (Londonė) buvo uždrausta statyti didesni karo laivai kaip 36,000 tonų. Ir šioje konferencijoje nieko realaus nepavyko sutarti.

Neskaitant didžiojo karo padarytų materialių bei moralinių nuostolių, šių dienų valstybės daug daugiau ginkluojasi ir kelerioji didesniems skerdynėms ruošiasi. Iš praėjusio karo statistikos yra žinoma, kad tuomet buvo sumobilizuota 70 milijonų vyrų; 45 mil. Antantės (Rusijos pusėje) ir 25 mil. Centro (Vokietijos — Austrijos pusėje). Kare žuvo apie 10 mil. vyrų. Po karo liko 26 mil. sužeistų, iš jų 8 mil. invalidų. Pini-gais karas kaštavo 650 milijardų. Lietuva tokios sumos valstybės biudžetui užtekėtų 2000 metų! Betgi šitokia „statistika“ pasaulio negasdina. Matyti, čia daugiau nusveria žmogaus blogoji pusė. Istorijoje dar nėra žinoma, kad Europa tiek daug kada nors būtų buvusi ginkluota ir dar daugiau ginkluotųsi kaip dabar. Niekuomet tiek ginklų fabrikai nesikonkuravo, kaip dabar.

Skiepijant žmonėms taiką, jie turi žiūrėti į gyvybę naikinčias mašinas, kurioms dirbdinti daromos didžiausios išlaidos, surinktos iš pačių žmonių mokesčių pavidalu. Vadinasi, karas yra neišvengiamas ir kyla iš ekonominio, socialinių bei politinių priežasčių. Visuotina taika yra graži svajonė, jei bent tik kada būtų iš pagrindų perkauklėta žmogaus prigimtis. Karas yra baisus ir griaušas reiškinys. Jis viską naikina. Po karo kyla materialinis ir dvasinis skurdas, krizis. Bet karas duoda kai kada ir gero. Imkime tautų išsilaisvinimą, radio, aviacijos išsiplėtoimą, vis tai daugiausia karo padariniai. Mokslininkų išradimai technikos srityje daugiausia vartojami karo reikams. Jų mokslas studijuojamas ir taikomas gyvenimui. Pasaulyje bus laimingiausia ta tauta, kuri turės mokslo genijų, išradėjų...

Jei karas yra neišvengiamas, tai reikia prie jo ruoštis, ginkluotis. Nors ginklas yra baisus daiktas, bet visuomet galima rasti apsisauojimo priemones. Kiekvienas, naujai sugalvotas, ginklas išsiskiria sau kontrginklą, kuris su juo kovoja aktyviai ar pasyviai. (T.)

P. Veteikis.

SLA. Kuopų Įnešimai Seimui

Sulig SLA. Konstitucijos, skyriaus XVIII, paragrafo 2, Įstatų Komisija, išrinkta 38-tam Seime, Detroit, Michigan, šiuo metu teikia gerbiamiesiems SLA. nariams šios komisijos sutvarkytus kuopų ir narių įnešimus, pasiūlymus ir pataisymus liečiančius dabartinę konstituciją.

Įneša 53 Kuopa, Chelsea, Mass.

1) Kad narys iš SLA. nebūtų išbraukiamas iki tol, kol jo duoklėmis sumokėtas rezervas į SLA. neįsibaigia. Tame laikotarpy nariui mirus, kad jo pomirtinė būtų išmokėta jo pašalpagavians, išnuokaujant už jo užviktas (nemokėtas) duokles. (Priimta Seimui svarstyti su klausimu praktiškumo. — Kom.).

Suspenduotas narys užsimokėjęs užviktas duokles, be jokių ceremonijų turi pastoti pilnų nariu. (Priimta Seimui svarstyti su klausimu praktiškumo ir naudingumo. — Kom.).

2) Kad būtų įvesta ir „paid up“ skyriai. (Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad šis Seimas pertvarkytų SLA. Konstitucijos patvarkymus taip, kad pusė Pildomosios Tarybos narių pasiliktų seni, o kita pusė darinkty nariai kas du metai. (Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Kad Centro sekretorius syki išrinktas ir nerinkt kito kol esantysis nepaliaus sumaniam ir sąžiningai savo pareigas ejęs. (Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 352 Kuopa, Detroit, Michigan.

1) Kad narys, negalėdamas užsimokėti mėnesinių duoklių ir atsisaukęs per savo kuopą į SLA. Centrą, būtų palaikomas organizacijoje iki pasitaikys jo finansinė padėtis, arba išsibaigęs įmokėtas rezervas. Atsitikime mirties tokio nario, SLA. atsiskaito sau visas tokio nario užviktas mokestis iš nario pomirtinės, o likusią dalį išmoka legaliai pašalpagavii. (Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 155 Kuopa, Benld, Ill.

1) Kad IX-tas Skyrius, 7-tas paragrafas SLA. Konstitucijos būtų permainytas. Kad narys sulaukęs 70 metų amžiaus ar daugiau ir išbuvęs Susivienijime 25 metus ar daugiau, jam pareikalavus pomirtinės, turėtų SLA. tokiame nariui pilnai išmokėti pomirtinę ir teisę duoti tokiame nariui priglūti prie pašalpos skyriaus kaip ilgalis toks narys gyvens. („Kad nariai išbuvę SLA. organizacijoje per 25 metus ar daugiau, sulaukę 70 metų amžiaus ar daugiau, kada indistrija išemta iš žmogaus jo visą energiją, toks žmogus neturėtų būti atstumtas nuo žmonijos draugijos ir politikos kaip koksai išmata be priežiūros. Delto mes praeime ir kiti SLA. kuopų, kad išsiteresuotus šiuo klausimu ir augėčiau mūsų straipsniai ir paragrafai. Tą padarę, jus pagerinsite padėti mūsų kovotojų). (Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 115 Kuopa, Wilkes Barre, Pa.

1) Kad ligoje pašalpa būtų mokama iš tos dienos tam nariui, kuris dirbdamas dėl savo pragyvenimo susižeidžia ir negali dirbti dėl savo užsilaikymo ir savo šeimos, netaip kad ligi šiol buvo, kad už pirmą savaitę nemoka, tik po tam skaitosi sergančių. Pasarga: narys kuris suseraga paprasta liga gali būti taip kaip dabar konstitucija nurodo. (Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad Centro Valdybos nominacijos ir rinkimai būtų vedami tokioje formoje, kad apskritai galėtų įgalioti (indorsuoti) SLA. narį ir galėtų aprašyti jo tinkamumą, kvalifikaciją į Centro Valdybą ir būtų viena kartą aprašyta organe „Tėvynėje“ joje visa darbuotė SLA. Tą visą darbą turėtų atlikti įgaliotos apskričių komisijos ir tada tokių kandidatų vardus dėti ant balotų laike nominacijų arba rinkimų. Kožnas eilinis narys galėtų be pagalbos kito pamarkuoti kryžiuoką už tą kandidatą, kuris jam geriausiai patinka. (Netaip kaip dabar yra, paduoti tuscia balota, o organe „Tėvynėje“ prrašyti vardu ir pravardžių devyias galybes, gavusių po vieną arba du balsu, kuomet tie nariai visai ne-kandidatuoja į joki urdą ir yra netinkami). (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad remti visas SLA. sekretoriaus, M. J. Viniko patalpintas organe „Tėvynėje“ 1-mam numeryje 1936 m. reformas. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 17 Kuopa, Brockton, Mass.

1) Kad nariai išbuvę SLA. 25 metus, arba daugiau, sulaukę senatvės ir neįgalėjimo, reikalaudami galėtų gauti pusę savo apsaugos, jeigu ji yra \$300 arba daugiau, taip kad jos dalį atmokėtų nariui, liktų nemažiau kaip \$150 to nario apsaugos paliudijime ir kad toki senatvės ir neįgalėjimo sulaukę nariai, būtų palaikomi SLA. nariais visą jų amžių ir jų duoklės kad būtų mokamos iš Našių ir Našlaičių Fondo. (Priimtas Seimui svarstyti su klausimu praktiškumo ir naudingumo. — Kom.).

2) Kad nariai, norėdami užimti vietas į SLA. Pildomosios Tarybos urėdus, pareikalautų iš Centro raštinės kandidatūros blankų ir tas blankas išpildytų pažymėdami savo mokslo ir kitus tam reikalingus gabumus ir su kuopos paliudijimu prisiųstų tas blankas į Centro raštinę, kad patalpintų jų vardus ant nominacijos balotų ir toki balotai kad būtų išsiuntinėjami kuopoms. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad būtų išmokama mirusio nario paveldėjams pilna jo pomirtinė apsauga po 6 mėn. nuo išdavimo jo paliudijimo, vietoje dabar pažymint konstitucijoje 24 mėnesių. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Kad nariui mirus jo pomirtinė apsauga būtų išmokėta ne vien tik už perdėli vartojimą svaiginančių gerimų, ką dabar sako konstitucijoje, bet kad būtų išmokėta ir už saužudystę, be skirtumo kokia mirtimi mirs. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 68 Kuopa, Lee Park (Wilkes Barre), Pa.

1) Narys išbuvęs ne mažiau du metus SLA. geram stovyje ir netekęs darbo iš bile kokios priežasties, atsi-

klausus Centro raštininko ir reikalaujant, kad iš jo apdraudus fondo būtų paimta delei užsimokėjimo mėnesinių mokesčių. Bet atsitikime mirties, pašalpagavys turi teisę gauti tik pomirtinės kiek gražinus skolą liktų. (Priimtas Seimui svarstyti su klausimu praktiškumo. — Kom.).

2) Narys išbuvęs SLA. tam tikrą laiką ir sumokėjęs tiek pinigų, kiek buna apsidraudęs, kad būtų paliuosuotas nuo talimesnio mokesnių mokėjimo iki gyvas bus, o mirus pilną apdraudą išmokėti. (Sulig dabartinės konstitucijos panašų tikslų galima atsiekti. Priimta Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad Centro raštininkas, priėmęs nuo kuopų kožną metą gruodžio mėnesį mokestis, praneštų kuopos pirmininkui ir sekretoriui apie narių stovį, kokios kuopos valdyba yra po kaucija. (Priimtas Seimui svarstyti. Atrodo praktiškas. — Kom.).

4) Kad būtų įsteigtas naujas skyrius delei senų narių. Sulaukus senatvės ar netekus darbo, kad būtų mokama tam tikra pašalpa. Seni nariai be skirtumo gali istoti į tą skyrių, o nauji nariai tik viršaus 40 metų. Duokles paskirti mokėti į tą skyrių tam tikra komisija. (Priimtas Seimui svarstyti su klausimu praktiškumo. — Kom.).

5) Kaslink skolinimo pinigų ant mirtiečių pavojingose vietose kaip Illinois valstijoje, vietoje skolinoti ant pirmo ar antro mirtiečio, tai paimti nuosavybės deedą ir išduoti skolininkui kontraktą, tai savininkas galės mokėti skolą ir nuosimčius tokiomis išlygomis kaip jo kontraktas nurodo. O jei įsiai nustotų mokėti paskirtą sumą, tai jo savastis galima būtų paimti be išlaidų. (Tas yra Pildomosios Tarybos nuožiuoj. — Kom.).

Įneša 42 Kuopa, Grand Rapids, Michigan.

1) Kad panaikinti neteisėtai ir bereikalingai dabartinės Pildomosios Tarybos uždėtus nariams penktus, kurie padidino mėnesines duokles. (Priklauso Pildomosios Tarybos nuožiuoj. — Kom.).

2) Kad būtų mokama pilna pašalpa dviems atvejais su sąlyga, kad narys nesirgtų ir pašalpos neimtų 3 metų laikotarpiu. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad kuopų valdybų įvesdinimo formalumą palikti pačioms kuopoms. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Kad SLA. Seimas nustatytų tam tikrą nuosimtinį atlyginimui advokatams už forklozavimą mirtiečių. (Priklauso Pildomosios Tarybos nuožiuoj. — Kom.).

5) Kad būtų padidintas SLA. organas „Tėvynėje“ iki jos buvusio didumo. (Tas jau atlikta. — Kom.).

6) Kad būtų atimta pagelbininkai SLA. Prezidento ir Iždininko. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

7) Kad nariai, negalinti užsimokėti del kokios nors priežasties duoklių, būtų palaikomi iš jų sumokėtų pinigų, iki kol tokių pinigų užtenka. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

8) Kad SLA. Pildomoji Taryba būtų renkama ne visa ant sykio, bet padalinant pusiau. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 246 Kuopa, Plymouth, Pa.

1) Kad Pildomoji Taryba būtų renkama 4 metų terminui kas du metus, šiuo būdu: Prezidentas, Iždininkas ir 1 Ižo Globėjas, redaktorius vienus du metus. Antrus 2 metus Vice Prezidentas, Sekretorius, 1 Ižo Globėjas ir daktaras kuopos. Išbuvę 4 metus Pildomosios Tarybos urėdė negali būti renkami į tą patį urėdą pakol neišbūs 2 metus nuošaliai nuo Centro valdybos; už 2 metų gali būti renkami antram terminui Pildomosios Tarybos urėduose. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad kuopos Finansų Sekretoriai būtų apmokami Centro, nes kuopa išrenka sekretorių ir užstato už jį kauciją ir už kauciją kuopa užmoka, kad narių pinigai nepažūtų. Sekretorius dirba Centrai, tai turėtų Centras ir algą savo darbininkui mokėti, Seimo paskirta. (Nepraimta. Nepraktiška ir nenaudinga Susivienijimui. — Kom.).

3) Kad nariai ligoje pašalpa išėmę už 144 dienas, arba dalį pašalpos negali persikelti į mažesnę pašalpos skyrių, arba išsimesti iš pašalpos skyriaus per du metus laiko nuo tos dienos, kada pasveiko. Turėtų mokėti per du metus laiko sveikas budamas; išbuvęs 2 metus sveikas, kad būtų mokama pilna pašalpa arba nariai gali sumažinti pašalpą ar išsimesti iš pašalpos. Jeigu narys neišbūs dvejus metus sveikas, pašalpa mokama dabartinės konstitucijos nurodymais. Šiuo metu nurodoma priežastis: narys išėmęs pašalpą, tai tuojau sumažina pašalpą, arba išstoja iš pašalpos skyriaus ir tuomet skriaudžia kitus narius, kurie į pašalpą priklauso. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 304 Kuopa, Buffalo, New York.

1) Užgirdami p. Viniko sumanymą kaslink pilnos pašalpos mokėjimo antru atveju po penkių metų, ši kuopa įneša, kad pilna pašalpa būtų mokama antru atveju po penkių metų, nes kitaip nariai išsiėmę daugiau, negu pilną pašalpą, atsisako iš pašalpos skyriaus, padarydami SLA. didelę skriaudą. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad toki nariai būtų braukiami ir iš apsaugos skyriaus, nes toki nariai skriaudžia Susivienijimą ir iš jų naulos nėra. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 157 Kuopa, Youngstown, Ohio.

1) Kad Centro Prezidentas ir Iždininkas neimtų pagelbininkus, patys savo darbą atliktų ir nemokėtų „ekstra“ algų. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad Centro Iždininkas nelaikytų perdaug pinigų ant rankų, ned daugiau kaip \$30,000. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad narys išsiėmęs visą pašalpą už 144 dienų ligos, kad vėl galėtų gauti už 2 metų pašalpą už sirgimą. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Uždėtus pašalpos skyriaus nariams po 5 centus ant mėnesio daugiaus mokėti, tai kad būtų šitas panaikintas. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 14 Kuopa, Cleveland, Ohio.

1) Skyrius 20, par. 9: Apriavimas Pašalpos Ligoje. Siuloma panaikinti sakini: Kad „po to narys vėl gali gauti ligoje pašalpą, bet ned daugiau kaip pusę reguliarių jo skyriaus pašalpos ir ned daugiau kaip už 72 pa-

prastas ligos dienas, tai yra 12 savaičių paeiliui, ar su pertraukomis, kiekviename 12 mėnesių laikotarpyje.”

To sakinio vietoje siuloma šis: Kad „po to narys vėl galės gauti pilną ligoje pašalpą jeigu per sekančius tris metus nebus ėmęs jokios ligoje pašalpos.” (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) „Skyrius VII, Paragrafas c ir d (liečia Skyrių XII, par. 4, sub. par. c ir d). Siuloma šis paragrafas arba abudu visai panaikinti, kitaip sakant, padaryti taip, kad jei narys persikelia iš žemesnio laipsnio apsaugos ar pašalpos į augštesnį, neturėtų būti iš to nario reikalaujama jokia persikėlimo mokestis”. (Pildomosios Tarybos reikalas. — Kom.).

3) Pridėti prie Pildomosios Tarybos Pareigų šitoki paragrafą: Kad SLA. Prezidentas turi pavesti visą savo laiką pareigų atlikimui ir savo tarnavimo laiku neprivalo užsimti jokių kitų darbų, kaip tik organizacijos reikalais. (Alga, suprantama, turėtų nustatyti SLA. Seimas). (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Apraudos įmokėjimo klausime siuloma:

Kad visi apraudos skyriaus nariai turėtų teisę atgauti dalį savo pinigų kada nustoja mokėti į savo priklausomą skyrių ir išsimeta iš Susivienijimo (kaip yra apraudos kompanijose: „Loan and cash surrender value.”) (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

5) Pašalpos Lėšų Fondo reikale siuloma:

Kad mokestis į ligoje pašalpos fondą būtų padaryta tik 5 centai vietoje dabartinių 10 centų. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

6) Kaslink delegatų į Seimą siuloma:

Kad Pildomoji Taryba ar SLA. Seimas surastų būdą sukleimui lėšų delegatams į SLA. Seimą; rekomenduojama, kad panaudot nors dalį iš Tautiškų Centų, proporcionaliai kiekvienai kuopai. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 86 Kuopa, Pittsburgh, Pa.

1) Kad laikyti SLA. Seimas kas trys metai (Permainymas Konstitucijos Skyriaus 3 par. i). (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad būtų Pildomoji Taryba renkama ne vienu sykiu visa. Vienuose rinkimuose būtų renkami — Prezidentas, Sekretorius ir vienas Ižo Globėjas; antruose rinkimuose — Vice Prezidentas, Iždininkas, vienas Ižo Globėjas ir Daktaras Kvotėjas. Rinkimai Pildomosios Tarybos turi įvykti taip dažnai, kaip bus laikoma SLA. Seimai. (Permainymas skyriaus 4-to, par. 2-ro). (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad būtų sandomas manadžerius visų pareigų atlikimui, kurias dabar atlieka Centro Sekretorius.

a) Kad toksai manadžerius turėtų būti SLA. narys.

b) Kad tą manadžerį turėtų samdyti Pildomoji Taryba.

c) Kad Centro Sekretorius pasiliktų kaip ir kiti Pildomosios Tarybos nariai, bet su tam tikrų pareigų atlikimu, kuriuos Seimas paskirs. (Pakeitimai įvyksta Susivienijimo Sekretoriaus pareigose skyrius IV, par. 6. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Kad būtų Finansų Komisija renkama iš Pildomosios Tarybos narių. (Šis įnešimas nepakeis Finansų Komisijos pareigų. Skyrius VI, par. 5). (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

5) Kad visi SLA. investmentai turėtų būti atlikti per tris Pildomosios Tarybos narius: Prezidentą, Sekretorių ir Iždininką. (Butų naujas priedas prie Skyriaus V). (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

6) Kad panaikinti tuos 5 centus, ką pereitame Seime ar Pildomoji Taryba uždėjo ant narių. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

7) Kad visi įstojimo mokesčiai nuo naujų narių turėtų būti išdalinti proporcionališkai bent ant dviejų metų. Narys mokėdamas mėnesinius mokesčius moka ir tą įstojimą; po dviejų metų jo mokestis sumažėja. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 305 Kuopa, Manchester, N. H.

1) Kuomet narys lieka prispauštas ekonominių sunkumų ir negali toliau mokėti mėnesinių duoklių Susivienijimui, tai kad palaikius narį Susivienijime, kad būtų jo duoklės apmokama iš jo rezervo sumokėtų mėnesinių iki jo buklė pagerės. O atsitikime jo mirties, tame momente, tai tada iš jo pomirtinės jo duoklių sumą atskaityti ir kada nario ekonominė buklė pagerėtų, tuomet narys turi sumokėti užviktą mokestį. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad narys sulaukęs senatvės 65 metų ir išbuvęs Susivienijime mažiausia 35 metus, kad tokiame nariui būtų mokama gyvam pomirtinė, kaip pensiją, tokioj sumoj kas mėnesis, kokią sumą narys mokėdavo mėnesinėmis duoklėmis; taip pat ir iš jo pomirtinės sumokėti jo mėnesines duokles iki jo mirties. O nariui pasimirus, iš jo pomirtinės išskaityti tą sumą, kokia nariui buvo išmokėta. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad narys sirgdamas ir išsiėmęs vienu atveju pilną pašalpą ir jei tas narys nesirgtų per keturis metus ir neimtų pašalpos per tą laiką, o po keturių metų nariui apsigirus, kad būtų mokama pašalpa vėl pilna. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša SLA. Kontrolės Komisija.

1) Susivienijimui būtų daug naudingiau, jei Pildomoji Taryba būtų renkama ne visa kartu. Kuomet sulig dabartinės tvarkos visi 7-ni SLA. Pildomosios Tarybos nariai yra renkami kartu, tai gali atsitikti, kad vienu kartu į SLA. Pildomąją Tarybą gali būti išrinkti visi nauji, o tokiame atsitikime galėtų susidaryti organizacijoje daug kėblumų ir neparankumų.

Todel, kad tokią padėtį išvengus, mes siulinam gerbiama SLA. Įstatų Komisijai, kad pakeisti SLA. konstitucijos Skyriaus III, par. 2-ą ir nustatyti, kad vienais rinkimais būtų renkamas Prezidentas, Sekretorius ir vienas Ižo Globėjas; antrais rinkimais būtų renkamas Vice Prezidentas, Iždininkas, vienas Ižo Globėjas ir Daktaras Kvotėjas. Renkant SLA. Pildomąją Tarybą išstokia tvarka jau reikėtų juos rinkti keturiems metams ir tada gal ir Seimas reikėtų laikyti

kas keturi metai. Tačiau Seimai būtų galima laikyti ir kas du metai, užtvirtinant tris jau narių išrinktus Pildomosios Tarybos narius vicname Seime, o keturis antram Seime. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 22 Kuopa, Steubenville, Ohio.

1) Kad narys išsiėmęs pilną visą pašalpą pirmu atveju, o po tam per penkis metus nesirgdamas ir neėmęs pašalpos, galėtų gaut antru atveju pilną pašalpą. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

2) Kad narys išbuvęs 25 metus Susivienijime ir sulaukęs 65 metus, budamas geram stovyje ir neėmęs pašalpos per tą laiką, tokis narys galėtų būti paliuosuotas nuo mokesčių, žinoma likdamas pilnateisiu S. L. A. nariu. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

3) Kad nariai išbuvę ilgą laiką SLA. turėtų teisę gaut paskolą iš rezervo ar šiaip fondo, jei budamas blogam finansiniam padėjime ir to reikalaujant padengimui duoklių. Taipgi likdamas pilnateisiu SLA. nariu. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 211 Kuopa, Mahanoy City, Pa.

1) SLA. Konstitucijos Skyriaus XX, par. 9 labai apriboja sergantiems nariams pašalpų ligoje mokėjimą ir trukdo Susivienijimo augimą; žmonės žinodami, kad tik per tokį trumpą laiką ligoje pašalpos yra mokamos, nenori prie Susivienijimo rašyti. Šitas labai kenkia organizacijos augimui, nes negalima naujų narių gauti, o visi žinome, kad tik papildant naujais nariais organizacija gali augti.

Todel mūsų kuopa nutarė kreipti gerbiama SLA. Įstatų Komisijos dėmesį į šitą taip svarbų reikalą, prašo ir reikalauja, kad gerbiama SLA. Įstatų Komisija pakeistų SLA. Konstitucijos Skyrių XX, par. 9, ta prasme, kad mokėjimas ligoje pašalpos sergantiems nariams būtų pailgintas. Toliaus, kad būtų SLA. Konstitucijoje nustatyta, jog sergant nariai visuomet pašalpos bus aprupinti. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 214 Kuopa, St. Louis, Mo.

1) Kaip paliudijimas turi būti įteiktas naujam nariui:

Kad kuopos pirmininkas įteikdamas paliudijimą ir narys jį priimdamas pareiškia: „Aš (savo vardą ir pravardę sako) priimdamas šį paliudijimą, pilnai prisivienijau prie (...) kuopa) ir prie skaitliaus SLA. narių ir imu sau už uždutį pildyti visus įstatus SLA., visur ir visuomet garbingai atstovauti ir būti geru ir ištikimu sargu SLA. narių. (Pirmininkas paprašo narius, esančius susirinkime, atsisoti ir įteikdamas paliudijimą naujam nariui paduoda ranką sakydamas „vade.... kuopos ir visų SLA. narių, sveikuju jumis ir linkiu viso gero.” Nariai susėda). (Šis reikalas priklauso Pildomajai Tarybai. — Kom.).

2) Šis liečia prisiegią kuopos naujai išrinktai valdybai:

Kad „mes NN nariai SLA.... kuopos, užimdami kuopos valdyboj vietas, duodame garbės žodį, kad atliksime mums pavestas pareigas mandagiai, teisingai, be jokių pataikavimų bei vienpusiškumų, piktydami įstatus SLA. ir prižiūrėdami, kad visi kuopos nariai elgtųsi sulig SLA. Konstitucijos.”

Pasarga: Nauja valdyba užima savo vietas sekančiam kuopos susirinkime, užrašų raštininkas paaukia prie stalo naują valdybą, senasis pirmininkas persaukia jų vardus ir duoda prisiegią; nariai esanti susirinkime sustoja, pirmininkas paspaudžia rankas naujiesiems valdomams. (Šis reikalas priklauso Pildomajai Tarybai. — Kom.).

3) Kad Seimai turi būti šaukiami vieną sykį į keturis metus. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

4) Kad Pildomoji Taryba turėtų būti renkama kas keturi metai. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

5) Kad nariams priklausančioms prie pomirtinės skyrių per penkis ar daugiau metų, turėtų būti nustatytas vertingumas jo paliudijimo proporcionaliai viršint per kiek metų narys yra įmokėjęs, turėtų nariui suteikt prailginimo laiką arba suteikt paskolą ant tokio paliudijimo, labiausia po skyriaus c) ir g) 20 metų mokesčio. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

6) Kad pilnai išmokėtos ligos pašalpos turėtų būti mokamos po praslinkimui 5 metų. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

Įneša 116 Kuopa, Moltby, Pa.

1) Kad narys norėdamas būti kandidatu į Pildomąją Tarybą, turėtų prisilaikyti sekančios procedūros: Bile narys, turintis reikalingas kvalifikacijas ir norintis tapti kandidatu bile kuriam Pildomosios Tarybos urėdai, turi prašyti iš Susivienijimo Sekretoriaus blankos, formoje „Kandidatūros Prasymo Blanką”, kurią gavęs turi: 1) atsakyti į visus toje blankoje pažymėtus klausimus; 2) gaut ne mažiau dešimties (10) parašų Susivienijimo narių, esančių gerame stovyje, pažymint jų antrašus ir jų kuopų numerius; 3) gaut ne mažiau trijų (3) kuopų, esančių gerame stovyje, paliudijimus; 4) ir taip išpildytą blanką pasiųsti Susivienijimo Sekretoriui pažymėtu laiku. Susivienijimo Sekretorius peržiūrės tokio aplikanto rekordus ir atradęs aplikantą pilnai kvalifikuotą, jo vardą įrašys į nominacijų balotą, toje eilėje, kurioje pažymėta vieta tokio viršininko, kurio vieton aplikantas kandidatuoja. Kandidatų vardai turi būti patalpinami tokioje tvarkoje, kokia jie gaunami. Visų kandidatų vardai, su jų antrašais ir kuopų numeriais, turi būti viešai paskelbiami oficialiame Susivienijimo organe ne vėliau trijų dešimtų (30) dienų prieš nominacijoms prasidedant. Kiekvienas kandidatas turi privilegiją Susivienijimo oficialiame organe paskelbti savo autobiografiją ir savo kvalifikacijas, su taja išlyga, kad toks kandidatas pasiskelbimas neužimtų organe vietos daugiau kaip pusę (1/2) skilties. Joks kandidatas neprivalo savo kompaniją perkelti į pašalinius laikraščius ar šiaip periodišką spaudą, nė tiesioginiu, nė betarpišku būdu. Nesilaikant šito patvarkymo, toks kandidatas privalo būti diskvalifikuotas kaip nominacijoms, taip ir rinkimams. (Priimtas Seimui svarstyti. — Kom.).

(Daugiau bus)

SLA. Auksinis Konkursas

SLA. ORGANIZATORIŲ SUNKUMAI.

SLA. organizatoriai sutinka visokių sunkumų naujų narių prirašymo darbuotėje. Šio konkurso laiku daugelis organizatorių nusiskundžia, kad labai daug jų prirašomųjų naujų narių atmeta — neprimama į SLA. Šituo klausimu SLA. 124 kuopos iš Hartford, Conn., veikėjas rašo sekamai:

„Musų kuopoje prirašytų keletas naujų narių, ypač iš moterų, tapo neprimama į SLA. Ar jos sveikos, ar kas joms kenkia negaliu spręsti. Bet pastaroju laiku buvo priimtas naujas įstatymas, kuris narys, kuris seniaus priglūdo prie SLA. ir tik bedarbes sunkumų buvo priverstas aplėsti organizaciją. Padaryta daug nesmagumų organizatoriui ir kuopos daktarui kvotėjui. Jis atrodė sveikas, nesirgęs ir dar ne visai senas žmogus. Balandžio 26 d. SLA. 207 kuopos, Manchesteryje, parengime dalyvavo ir SLA. Prezidentas Bagočius, tai jam teko išgirsti daug užmetimų iš šios apylinkės kuopų viršininkų. Prezidentas Bagočius negalėjo nieko atsakyti į tuos užmetimus, kaip tik padaryti užmetimus SLA. Daktarui Kvotėjui Dr. Stanislovaiciui ir Sekretoriui Vainiui. Malonėkite paaiškinti priežastis tų prirašomųjų narių atmetimo.“

Naujų aplikantų į SLA. neprimimo priežastis galėtų paaiškinti tik SLA. Daktaras Kvotėjas, kuris galutinai sprendžia aplikantų tinkamumą sulig jų sveikatos stovio. Jam konstitucija užveda pareigas daboti, kad tik pilnai sveiki ir tinkami sulig sveikatos stovio aplikantai būtų priimami į Susivienijimą ir jis vienas neša atsakomybę kokius aplikantus jis priima. Kuopų daktarai kvotėjai neprivalo jausti jokių nesmagumų, nes jie aplikacijoje tik raportuoja aplikanto sveikatos stovį. Galutiną sprendimą padaro SLA. Daktaras Kvotėjas.

Neabejojame, kad be rimtų priežasčių nauji aplikantai neatmetami. Jau atvejų atvejais aiškinome, kad Susivienijimas nėra jokių neisimamų šaltinių. Valstijų apdraudos departamentai daug kartų yra pastebėję, kad SLA. narių mirtingumas yra nepaprastai augstas. Tokioje padėtyje esant, SLA. Daktaras Kvotėjas turi striptai daboti, kad tas mirtingumas dar labiau nepadidėtų, primant į SLA. tokius aplikantus, kurie sudaro per daug rizikingą padėtį. Tiesa, yra išimties: atmetamas vienas ar kitas aplikantas gali gyventi ilgiau už visaiškai sveiką žmogų, bet apimamą paėmus rizikingos sveikatos žmogus miršta greičiau, nei visiškai sveikas žmogus.

SLA. Daktarui Kvotėjui aiškinti delko jis aplikantus atmeta, taip pat neišpuola. Pirmiausia jis darytų neteisębę atmetam žmogui, nes garsintų jo sveikatos trūkumus, o antra už tokį fizinį trūkumą garsinimą daktaras gali būti patrauktas net atsakomybėn. Atskiros žmogaus sveikatos stovis yra labai konfidencialus reikalas ir tai gali žinoti tik jį egzaminuojantis daktaras ir pats tuo reikalu liečiamas asmuo. Pašaliniai žmonės to neprivalo žinoti, nes dažnai tas gali pakenkti žmogui net materialiai.

Humanistiškas Nusistatymas.

Amerikos visuomenė yra labai duosni nelaimin patekusios žmonių sušelpimui, pagelbos rankos ištiesimui. Tai yra fra-

ternalizmo pajautimas: gelbėti nelaimin patekusį artimą, kitą sau lygų žmogų. Amerikoje nukentėjusiems nuo katastrofingų potvynių, vėsulų ir kitokių gamtos sudaromų katastrofų sušelpimui visuomenė milijonus dolerių kas metai suveda.

Tai yra labai puikus humanistiškas Amerikos žmonių nusistatymas. Turbut jokioje kitose valstybėje visuomenė nepasizymi tokiu duosnumu nelaimin patekusį žmonių sušelpimui, kaip kad Amerikoje yra. Vienok yra gana keistas dalykas atskirų žmonių gyvenime šiuo žvilgsniu. Tas pats žmogus, kuris gailisi kito nelaimin patekusio žmogaus ir dažnai paskutinį centą atiduota kito sušelpimui, pats savęs nepaiso. Tuli nepaiso net savo šeimų.

Ir musų, lietuvių, gyvenime rasime nemažą tokių šeimų globotojų, kurie nesistengia apsirūpinti nežinomu rytojui, vadinas, nepaiso kas atsitiks gyvenime. Rodos kiekvienas šeimos tėvas pirmiausia sau uždavinu turėtų skaityti, kad jam susirgus ar jį sužeidus bei jam numirus jo šeima būtų nors laikinai aprūpinta kasniū duonos ir pastogės. Vienok šimtai ir tūkstantai musų brolių elgiasi priešingai: prie jokios užtikrintos organizacijos nepriguli ir bent kokiam nelaimei ištikus iš pirmos dienos pats ir jo šeima patenka į baisaus skurdo nasrus. Vadinas, tokie žmonės daugiau galis visai svetimi jiems žmonių, negu patys savęs ar savo šeimų.

Patartina SLA. organizatoriams tokio nusistatymo žmonių dėmesį atkreipti į tą padėtį jų pačių gyvenime. Humanistinis kumas pirmiausia turi prasidėti kiekvieno žmogaus namuose, apsirūpinant save ir aprūpinant savo šeimą galimai didžiausia pagalba atsitikime nelaimės. Nei vienas nežinome ką mums neša rytojui. Ir šitas nežinojimas verčia kiekvieną žmogų būti prisiręgusiu sutikti visokias nelaimes. Išmintingi ir savo šeimos likimu besirūpinant žmonės visomis išgalėmis stengiasi šias savo pirmiausias ir svarbiausias pareigas atlikti. Jie priguli prie patikimų ir užtikrintų pasėlos ir apdraudos organizacijų. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra tokia lietuvių organizacija.

Naujos Jaunuolių Kuopos.

Tulose kolonijose gyvuojančios kuopos protestuoja ir prišasinasi įkurimui naujų, kaip jau SLA. priprastai vadinti, jaunuolių kuopų, kurias sudaro tik išimtinai Amerikoje gimę ir auge jauni lietuviai. Musų supratimu, tokis senųjų kuopų elgesis nėra naudingas nei Susivienijimui, nei norinčiam prie SLA. prisidėti musų jaunimui, nei paskios tokioms kuopoms.

Kam, rodos, pavydėti jaunimui savistoviai priglūti prie SLA. ir savaramkiškai valdytis jų vieny sudaromose kuopose? Senosios kuopos tuos atskirus jaunuolius negali pritraukti į savo narių tarpą. Tad kam pastoti kelią, kuomet burys lietuviško jaunimo nori sudaryti atskirą SLA. kuopą? Kokiais motyvais tokios kuopos remia savo pasipriešinimą? Aišku, tas daroma ne SLA. labo ir pačių jaunuolių lietuviškumo palaikymo pagrindu. Kiekvienas Susivienijimui ir musų jaunimui labo trokštantis SLA. narys turėtų tik džiaugtis, kuomet jaunimas telkiasi į SLA. kuopas — privalėtų net gelbėti ir paagi-

tuoti jaunimą prie tokio gražaus ir naudingo jam pačiam ir lietuvių darbo.

Šia proga norime pastebėti, kad 1926 metų Seimui priėmus jaunuolių kuopų valdymuisi atskiras taisykles, vėliaus Pildomai Taryba nutarė ir ligi šiol to nutarimo niekas neatšaukė, kuriuo einant leidžiama laisvai kurtis jaunuolių kuopoms šalimais jau nuo seniaus gyvuojančių SLA. kuopų. Žinoma, jaunuolių kuopa turi būti tikrai jaunuolių kuopa, kurią sudaro tik išimtinai jauni žmonės, ypačingai Amerikoje gimę ir auge lietuviai. Yra visai kitas klausimas, kuomet po priedanga jaunuolių kuopos yra organizuojami į naujas kuopas iš Lietuvos ateiviai nuo 40 ligi 50 metų amžiaus. Tokių „jaunuolių“ organizatorių jau būtina privalo gauti gyvuojančios kuopos sutikimą į naują kuopą, jei ji kuriasi gyvuojančios kuopos ribose. Bet ir tokiu atveju Pild. Taryba turi galią nurodyti apirubus jau gyvuojančiai ir naujai besikurčiai kuopoms.

Kaip būtų laimingas musų Susivienijimas ir jo nariai, jei musų gyvenime neliktų to siauro užsivarinėjimo, visokių priekabių ieškojimo net prie svarbių ir naudingų darbų musų organizacijai ir Amerikos lietuviams. Todel bent SLA. kuopos ir veikėjai privalėtų to visko vengti ir netrukdyti jų pačių organizacijos plėtimo ir auklėjimo darbams.

Aukos Nukentėjusiems Nuo Potvynio

Per praeitą savaitę Generalinis Konsulatas gavo ir Lietuvos išsiuntę \$15.50 aukų nukentėjusiems nuo potvynio. Aukavo sekami:

Pranas ir Ona Barbašauskai iš Brooklyn	\$10.00
L. J. Stasikelis, notaras ir agentas iš Gardner, Mass.	2.50
Apolionija Simonavičienė	2.00
Juozas Arnaitis	1.00

„Motery Vienybė“ Brooklyne suruošė šiam tikslui balių balandžio 25 dieną. Teko iš rengėjų sužinoti, kad nuo baltiaus likęs pelnas galimai greičiausiu laiku bus išsiųstas Lietuvon.

Už augščiaur suminėtas aukas nuo potvynio nukentėjusių vardu visiems tariama nuosirdus ačiū!

Amerikos Lietuvių Aukos Ginklų Fondui.

Amerikos lietuvių aukos Ginklų Fondui didėja. Praeitais metais per Generalinį Konsulatą New Yorke buvo pasiųsta apie 100 dolerių, o šiais metais jau gauta ir pasiųsta \$122.04. Tą sumą suaukavo:

Amsterdamo lietuviai per V. V. S-gos skyrį	\$53.54; (jie yra pirmieji aukotojai — praeitais metais paaukavo \$107.00)
Newarkiečiai, per Bendrą Komitetą Vasario 15 dieną minėti	\$30.00
Brooklyniečiai per Legiono Dariaus-Girėno postą	26.00

Ansonijos lietuviai per VVS-gos skyrį
 10.00 || Dverė Levinaitė | 2.50 |
| Be čia suminėto sumų yra žinoma keliolika kitos sumos, kurias aukotojai ar atatininkai komitetui yra pasiuntę Ginklų Fondui betarpiškai. | |

Ginklų Fondui ir nukentėjusiems nuo potvynio aukas Konsulatas priima ir skubiai Lietuvos išsiunčia.

Lietuvos Gener. Konsulatas, 46 Fifth Avenue, New York City.

S. L. A. REIKALAI

S. L. A. APSKRIČIŲ DARBUOTĖ

SVARBUS PRANEŠIMAS CONN. VALSTIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOMS.

Šiuomi prašom visas Conn. valstijos lietuvių draugijas, organizacijų kuopas jokio parengimo nerenkti liepos 26 d., 1936 metais, nes tą dieną yra rengiamas SLA. 4-to apskričio metinis išvažiavimas, Lietuvių Parke, Glastonbury Road Sta. 24, East Hartford, Conn. Malonėkite visi įsitęmę dieną, liepos 26 d. ir nieko nerenkti tą dieną, kad nepakenktumėm vieni kitiems. O SLA. kuopos, gyvuojančios SLA. 4-to apskričio ribose, prašomos iš anksto ruoštis apskričio išvažiavimui.

Pirm. B. Vedeikis, Sekr. H. Žukauskaitė, Išd. S. Bujanaskas.

OFICIALIŠ PRANEŠIMAS SLA. 7-to Apskričio Kuopų Išrinktiems Seimo Delegatams.

Šiuomi pranešu SLA. 7to apskričio kuopų išrinktiems SLA. 39-tai Seimą delegatų žinią, kad sulig pereito apskričio suvažiavimo nutarimo jau sutvarkytas delegatų nuvežimas Cleveland, Ohio, pasinaudojant suteikta apskričio parama delegatų kelionei. Kai jau žinoma, kad SLA. 7-to apskričio suvažiavimas yra paskyres \$100 pagelbėjimui apskričio kuopų delegatų nuvežimui į SLA. 39-tai Seimą, kuris prasidės birželio 22 d., š. m., ir tam reikalui išimtinai komisijon Dr. A. J. Valibū, S. Žukauską ir M. Kuprį. Komisija tą reikalą galutinai sutvarkė ir nustatė planą sulig kurio visi delegatai kartu galės nuvažiuoti į Seimą.

Tad prašome visus išrinktus ir kurie dar bus išrinkti SLA. 7-to apskričio kuopų delegatus užsiregistruoti pas komisijos narius, kad visą reikalą tinkamai sutvarkius ir kiekvienam užtikrinus vietą kartu su visais nuvykti į Seimą. Registruokitės tuojaus, nes juo komisija daugiau laiko turės, juo tinkamiau viską sutvarkyti galės. Galima užsiregistruoti pas bent kurį komisijos narį, butent: Dr. A. J. Valibū, 106 Church St., Edwarsville, Pa. S. Žukauskas, 42 Keath St., Lee Park, Pa. M. Kupris, 44 Logan St., Wilkes Barre, Pa.

Pasitikiu, kad visi SLA. 7-to apskričio kuopų išrinkti delegatai į SLA. 39-tai Seimą atkreips reikalingą dėmesį į šį pranešimą ir, neatidėliojant savo užsiregistruoti pas komisijos narius, pagelbės komisijai tinkamai šį visą reikalą sutvarkyti ir visus patenkinti.

M. Kupris, SLA. 7-to apskr. pirm.

IS S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

TORONTO, CANADA. Iš Musų Padangės.

Balandžio 18 d. SLA. 236 kuopos vaidintojai, dainininkai ir bursų svečiai, nuvyko į Hamilton, Ont., kur SLA. 278 kp. rengė vakarą. Torontiečiai užpildė visą programą, kuri susidėjo: iš veikalo „Vienas iš Mūdiejų Turi Apsivesti“ ir iš dainų — solų ir duetų. Programos vyksiai atliktas ir kiekvieno nugarstis, hamiltoniečiams paliko gerą įspūdį.

Vakarui pasibaigus visi programoje dalyvavusieji buvo

kvieisti vaišėms pas SLA. 278 kuopos seną darbuotoją Joną Krakaurką; tik gaila, kad nevisi galėjo nuvykti. Besiviešint pas malonius pp. Krakauskus, teko išgirsti apie automobiliaus nelaimę, kuri įvyko važiuojant iš parengimo mašinai atsimušus į stulpą. Šeši lietuviai hamiltoniečiai, trys vyrai ir trys moterys, tapo sunkiai sužaloti, tik septintasis, SLA. 278 kp. pirmininkas Vilnonis, kokiu tai stebuklu išliko sveikas tik smarčiai sutrenktas. Išgirdę apie tokią nelaimę, visi labai nusiminė ir tartum kad viskas būtų nemela — visi pradėjo ruoštis į namus.

Torontiečiai laimingai nuvyko ir parvyko, patenkinti hamiltoniečių draugiskumu laukia kada vėl turės progos su jais susitikti. Dabar artinantis vasara, gegužinėse vieni kitus galėsime aplankyti.

Vietinis Parengimas.

Balandžio 25 d. SLA. 236 kp., parapijos svetainėje, turėjo parengimo. Scenoge statė komediją „Burtininkė“ ir vėliau sekė šokiai.

Veikalas išėjo pušėtinai gerai. Tai bene bus paskutinis vakaras, nes oras jau atšyla ir lietuviška prigimtis mus trauks į laukus, miškus — gegužinėmis gerėtis.

Korespondentas.

HARTFORD, CONN.

IS SLA. 124 Kp. Susirinkimo.

Balandžio 19 d. įvyko SLA. 124 kuopos burtininkis susirinkimas. Kadangi šitas susirinkimas buvo šaukiamas atvirutėmis, tai į susirinkimą atsilankė pušėtinai skaitlius narių. Susirinkimą atidarė pirmininkė ponina Misuniene 2 val. popietį. Protokala praėjusio susirinkimo perskaitė užrašų raštininkė p-lė Sabeikiutė ir priimtas vienbalsiai.

Toliaus sekė įvairių komisijų raportai, kurie buvo priimti. Skaitytas laiškas iš SLA. Centro kaslin balsavimo Pild. Tarybos. Pirmininkė perskaitė išnominuotų kandidatų vardus, Prasiđėjo Pild. Tarybos balsavimas. Rinkimai, išskyrus daktarą kvotėją, praėjo be jokios agitacijos, nariai balsavo katras už ką norėjo.

Balsų skaitymo komisija buvo paskirta iš sekančių narių: pp. Čekanauskas, Kiaušas, Sekys ir Labanauskas. Delegatų rinkimai į būsimąjį Seimą. Kuopos išdė mažai pinigų, o liuosnorių neatirado nei vienas. Vis išrinkom vieną delegatą Dr. M. V. Mikolajį.

Skaitytas laiškas nuo sergančio nario p. Slifkos, kuris atšaukė į kuopą ir prašo paramos. Laiškas priimtas ir nutarta parinkti aukų kuopu buvusiam kuopos vice pirm. ir darbuotojui. Ponina Mikalauskienė perėjo per narius ir surinko \$7.70 aukų.

Buvęs kuopos pirm. G. Levišauskas po Velykų susirgo ir tapo nugabentas į ligoninę. S. L. A. 124 kuopos valdyba, ypačingai pirmininkė ponina Misuniene ir visi nariai šiemet darbuojas kiek tik gali, kad kaip nors sustiprinti kuopos finansus.

Taipgi kuopa nutarė šią vasarą surengti SLA. 124 kuopos sidabrinį 25 metų sukaktuvių jubiliejų didelį pikniką. Nutarta užkviesti visas Hartfordo lietuvių draugijas ir kuopas. Piknikas ir tos iškilmės įvyks birželio 21 d., Lietuvių draugijų daržė „Glastonbury“, Conn. Į šį kuopos susirinkimą atsilankė iš So. Manchester, Conn.

207 kuopos veikėjas p. A. Birietienė ir užkvietė 124 kuopą iš Hartfordo dalyvauti SLA. 207 kuopos 20 metų sukaktuvių pamėnėjime, kuris įvyko balandžio 26 d. Taipgi lankėsi sykiu ponina J. Birietienė, J. Tvaronaitis ir A. Tvaronaitis.

SLA. 124 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 10 d., 2 val. popietį, toj pačioj svetainėj. Visi nariai ateikite į susirinkimą ir užsimokėkite mokestis, kad neliktumet suspenduoti.

J. Januškevičius.

SLA. 124 kuopos koresp.

SLA. 124 Kp. Parengimai. SLA. 124 kp. gegužės 9 d. rengia gražų ir iškilmingą balių šokių, Laisvės choro salę, 57 Park St. Visi nariai ir rėmėjai atsilankykite, gausite naujų įspūdžių, draugiskumo: pasiilksiminsite, pasiilksiminsite.

Birželio 21 d., Lietuvių Parke, E. Hartforde, rengiama auksinis jubiliejus, SLA. 50 metų sukaktuvių apvaikščiojimas. Smagu būtų, kad apylinkės miestų ir miestelių SLA. kuopos nieko nerenktų, bet pasirupintų iš anksto jau prisirengti į Hartfordą atvažiuoti. SLA. 124 kp. valdyba ir visi nariai svečiams primins širdingai ir iškilmingai.

Apie tai vėliau bus „Tėv.“ valdybos bei sekretorių parašyta ir daugiau pranešta. J. S.

Sunkiai Serga Gabrys Levišauskas.

Jau kelinta savaitę Hartfordo ligoninėje (šiuo laiku perkeltas į St. Francis Hgioninę) guli buvęs SLA. 124 kp. pirm. ir veikėjas Gabrys Levišauskas. Per keletą metų turėjo nuomari, bet paskutiniu laiku pasirodė kraujo mušimas į galvą-smegenis. Geri tėvynainiai, SLA. nariai pageidauja, kad G. Levišauskas greičiau pasveiktų. Jo šeimyniniai — žmonai, sunui ir dukrelei linki ramumo ir reikią užuojautos. SLA. Nariai.

TORONTO, CANADA.

Vieša Padėka.

Įvykusio Hamiltone balandžio 18 d. parengimo proga, kurį rengė SLA. 278 kuopa, 16-to Razono vardu reikiu viešą padėką SLA. 236 kuopos vaidintojams ir dainininkams, kurie dalyvavo programme: vaidintojams Mrs. ir Mr. Batkams, Mrs. Kavoliunienei ir sufloriui M. Jokubynienei; dainininkams: Mrs. Užemeckienei, Mrs. Batkaienei, Mrs. Kudrevcevi, Jokubynienei ir pianistei G. Jokubynaitė. Ypatingai ačiū Kudrevceviams, kurie nebudami Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariais nuosirdžiai prisidėjo prie minėto parengimo. Ačiū Mr. Frenzelui už pasakytą prakalbėlę ir Mr. Laurinaičiui, kuris nuvežė ir parvežė musų seimyną ir kuris atsisakė priimti atlyginimą, pareikšdamas: „Jūs turėjote darbo nemažai su repecijomis, tai aš nors pavėžinau“. Ačiū hamiltoniečiams už vaišes ir bendrą visiems svečiams, kurių iš Toronto buvo virš 20 asmenų.

J. Jokubynas, SLA. 16-to Razono gen. org.

CLEVELAND, OHO.

SLA. 136 Kp. Veikimas.

Balandžio 7 d. įvyko SLA. 136 kuopos susirinkimas, kuris buvo šauktas atvirutėmis, tai ir buvo skaitlingas narių atsilankymu. Skaitant susirašinėjimus atsirado nesmagių užmetimų S. L. A. veikėjams užimantiems svarbias vietas Centre. Susirinkimas išreiškė užuojautą.

Perskaičius SLA. Pildomosios Tarybos pranešimą ir patvarkymus del Pildomosios Tarybos rinkimų balsavimo, kuopa su tuo sutiko ir pritarė tokiems patvarkymams. Ši SLA. 136 kuopos susirinkimą aplankė S.

L. A. Seimo Rengimo Komisijos pirmininkas inž. P. J. Žiuris, kuris yra geras prakalbininkas kaip suaugusių reikalais, taip ir jaunimui ir pastarojo yra labai mylimas. Buvo pakviestas tarti keletą žodžių į susirinkusius ir paliko gerą įspūdį.

Veikianti Komisija raportavo kaslin SLA. 136 kuopos jubiliejinio parengimo, kuris nu matomas surengti lapkričio mėnesyje — tai gera naujiena. Kita gera naujiena, tai p. J. Versecko pasidarbavimu SLA. 136 kuopai dovanojo vyrišką eilę drabužių (siutą) vertės \$25.00

Roob Brothers Custom Tailors, 1900 East 9th St., Cleveland, Ohio. Šioje įstaigoje p. J. Verseckas tarnauja kaip priėmėjas kostumierių. SLA. 136 kuopa taria širdingą ačiū Roob Brothers įstaigai ir kartu p. Verseckui. Dabar kuopa turės progos gautą siutą panaudoti suteikimui dovanų laimėjimo būdu kuopos naudai. Taip pat prašomi SLA. nariai paremti Roob Brothers įstaigą, nusiperkant joje sau reikalingus rūbus. Čia kiekvienam mandagiai ir draugingai patarnaus musų tautietis p. J. Verseckas.

Ligonijų lankytojai raportavo, kad serga vienas kuopos narys, L. Jonaitis, kuris pasilieka dar ir ant toliaus sergančių. Raportas priimtas. Kuopos sekretorius pranešė, kad velionio Levanačičiaus pomirtinė išmokėta F. Levanačičienei, kuri taria širdingą ačiū SLA. 136 kuopai ir SLA. Labdarybės Komisijai už jos sušelpimą.

Pildomosios Tarybos rinkimų balsavimai atlikti formaliai ir tvarkingai. Delegatų į SLA. 39-tai Seimą vienbalsiai išrinktas veiklus kuopos darbuotojas p. V. Česnas.

SLA. 136 Kp. Koresp.

NEKROLOGAS

GLEN LYON, PA.

A. a. Adomas Barbšis, SLA. 24 Kp. Narys.

Balandžio 19 dieną visai nesirgęs su šiuo pasauliu persikyrė SLA. 24 kuopos narys Adomas Barbšis. Velionis buvo gimęs Lietuvoje Kauno rėdybėje, Telsių apskr., Labardžių kaime. Iš Lietuvos atvyko į Lee, Pa. miestelį ir visą laiką nuo atvaykykimo dienos dirbo anglakasyklose. Velionis prisirašė prie SLA. liepos 11 dieną, 1926 metais, prie 24 kuopos, Glen Lyon, Pa., ir per visą laiką, per 10 metų buvo pavyzdingas ir geras draugas.

Velionio mirtis tokia: balandžio 19 dieną, tai buvo sekmadienis, rengėsi eiti į darbą nuo 11-tos valandos vakare. Jo mairnėris ir darbą nuėjo ir laukė ateinant jo, bet nesulaukęs grįžto namo, visai nežinodamas kur velionis yra. Po tulo laiko rado velionio kuną girioj nušautą. Tai nežinia ar jis pats nusišovė, ar kas kitas jį nužudė. Pašaukta policija ir graborius surinko velionio kuną į ragazę, nes galva buvo nušauta net 40 pėdų tolio nuo velionio kuno, kur jis gulėjo.

Balandžio 20 d. velionis buvo palaidotas lenkų kapinėse. Lydėjo jį kapus net 12 automobilių. Ant kapų pasakė prakalbą SLA. 24 kuopos pirmininkas p. Antanas Janinas, nors trumpai nete gražiai pakalbėjo. Velionis nuturėjo giminų Amerikoje, tik vieną švogerį Kazį Vitį. Šermėnims ir palaidojimu rūpinosi S. L. A. 24 kuopos viršininkai ir švogeris Kazys Vitis. Jeigu kas norėtų daugiau sužinoti apie velionį, tai prašau kreiptis žemniau paduotu adresu.

Lai buna lengva velionui Adomui išlėsti šaltjo žemelėje. M. Levalis — sek., P. O. Box 96, Glen Lyon, Pa.

IVAIROS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

VAKARIENĖ AUSRINKINIŲ DR. JONUI SLIUPUI PRIMTI.

Iš pasitikėtinų šaltinių sužinota, kad balandžio 11 dieną Ameriką atvyksta aušrininkas Dr. Jonas Šliupas, kuris ilgus metus tarpe Amerikos lietuvių darbuose. Sužinoję tai, vietinės organizacijos, iniciatyva ALTS, 1 kuopos, sudarė komitetą Dr. Šliupai tinkamai priimti ir pagerbti. Komitetas sudarytas iš šių draugijų: ALTS, 1 kuopos, Lietuvių Spaudos Klubas, Spaudos Korporacijos „Vienybė“, Tautininkų Klubas ir kitų. Vyriausiu pagerbimo-sutikimo parengimu numatyta surengti vakarienę, kuri įvyks gegužės 17 d., Labor Lyceum, 949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžią vakarienės 6 val. vakare. Įžanga tik \$1.50 asmeniui.

Kadangi aušrininkas Dr. J. Šliupas yra daug savo jėgų pridedęs Amerikos ir bendrai visos mūsų tautos kultūriniais darbais ir kovai už nepriklausomybę, tai visų lietuvių pareiga tame rengime dalyvauti ir mūsų senąjį veteraną tinkamai pagerbti. Vakarienės metu Dr. J. Šliupas papasakos apie dabartinę Lietuvos padėtį, du vietiniai žymūs kalbėtojai pasakys atitinkamas kalbas ir taipgi bus muzikali programa.

Vietas ir vakarienę prašome užsisakyti išanksto laišku arba pašaukiant telefonu sekamus asmenis: J. Ambraziejus, Evergreen 8-7179; B. J. Schegaus, Evergreen 7-1241; J. Tysliava, Evergreen 7-7840; Dr. A. Petrika, Evergreen 7-9105 ir B. Bajoras, Lackawanna 4-5529. Užsakymus reikia padaryti ne vėliau penktadienio, gegužės 5, pinigus siunčiant išdėtininkui B. J. Schegaus, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Dr. J. Šliupas atvyksta Švedų Amerikos Linijos laivu „Drottningholm“, kuris New Yorką pasieks gegužės 11 dieną, 9 valandą ryte ir sustos prie W. 57-th St., New York, N. Y., pier 97. Dr. J. Šliupo priėmimo komisija prašo visus lietuvius, kuriems nurodytu laiku aplinkybės leis, nuvykti ir priplaukai ir ten, drauge su priėmimo komisija, mūsų gerbiama svetį įspūdingai sutikti.

Dr. Šliupo Priėmimo Komisija.

MUSŲ KOVA DEL VILNIAUS.

Mūsų tautos kova del Vilniaus, savo sostinės atgavimo, pereina į naują laikotarpį, kuriame reikės visiems lietuviams labiau savo jėgas įtempti. Ligi šiol kai kurie lietuviai vis dar tikėjosi, kad gal ir pasiseks šiaip taip su lenkais susitarti, jei ne dėl visiško ir greito visų užgrobtų žemių grąžinimo, tai bent dėl gereshių kaimyniškų santykių nustatymo, žinoma, mums anaipol neatsižadant savo teisių į Vilnių ir visą okupuotą Lietuvą.

Patys lenkai ne kartą spaudoje pažymėdavo ir jų valstybės vyrai žodžiu pakartodavo, kad jie visiškai pripažįsta lietuvių tautos savaimingumą ir valstybės teises — ir kad Vilniaus krašto lietuvių teises gerbia, norį tik, kad to krašto lietuvių būtų lojalūs Lenkų valstybei.

Tačiau paskutiniai įvykiai Vilniaus krašte ir visoje Lenkijoje mus galutinai įtikina, kad nėra ko laukti iš lenkų, jų gerbiams norams pasireiškti. Lenkijos vyriausybė rėdo tvirtiausia pasirizimą iš pagrindų išgrauti lietuviškumą Vilniaus krašte. Pilsudskio įpėdiniai su Lietuvos dvarininkais priešaky-

je šlopiną Vilniaus krašte kiekvieną, net ir nekalčiausią tautinės gyvybės pasireiškimą. Mokyklos ir skaityklos galutinai likviduojamos, spauda visiškai varžoma. Susipratę lietuviai persekiojami, tremiami, kišami į kalėjimus.

Turint tai prieš akis, tenka klausyti: kokios gi mūsų pareigos? Ko lietuvių tauta bei valstybė gali laukti iš savo brolių išeivių?

Visų pirma reikia žymiai pagyvinti ir išplėsti kultūrinės kovos frontą čia Amerikoje.

Lietuvai labai svarbi išeivių moralinė parama, ypač šiuo lenkų siautimo momentu Lietuvos rytuose. Tačiau nemažiau svarbi dabar ir materialinė Vilniaus kovos parama.

Reikia visiems žinoti, kad ir Vilniui Vaduoti Sąjungos su jos Vilniaus Geležinių Fondu darbai ir uždaviniai žymiai prasiplėtė. Juo labiau Vilniaus krašte lietuvių šlopinama, juo daugiau jai paramos turi teikti tėvynės sunęs per savo VVS-gą. Pati VVS-ga lėšas gauna iš savo narių mokesčio ir aukų Lietuvos žmonių ir išeivių. Iš Lietuvos valstybės išdo Sąjunga lėšų negauna. Musų valstybė turi labai svarbų darbą, diplomatinės kovos dirvoje ir tenai pritaiko savo rūpestį ir lėšas. Taigi, labai svarbu, kad mūsų išeiviai labiau susirūpintų pinigais Vilniaus kovos parėmimui. Todel reikalinga:

1. Įsteigti visose kolonijose Vilniui Vaduoti S-gos skyrius, kurių nariai apsiimtų mokėti kovos reikalams kasmet bent po pusę dolerio (kas gali ir po 1 dolerį).

2. Kad tie skyriai (ir ALRK Federacijos VVS-gos skyriai) pasistengtų savo kolonijose ir apylinkėse išplatinti Vilniaus pasus ir ženklelius, neaplenkiant nei vieno lietuvių, ar kito Lietuvos išeivio ar jos draugo.

3. Kasmet vasario 16 d., spalio 9 d. ir kitomis progomis visiems vizuoti Vilniaus pasus, įlipant į juos Vilniaus ženklelius. Tam reikalui reikia parengti (sumobilizuoti) kolonijose visą eilę pasiaukojusių darbuotojų.

4. Visų mokyklų lietuvių vaikų, moksleivių, studentų turėtų įsigyti Vilniaus pasus, kitiems Vilniaus ženklus ir tuo atitinkai prisidėti prie Vilniaus kovos.

5. Reikėtų sudaryti visos amerikiečių akcijos centrą, kuriu tai akcijai vadovautų ir atstovautų išeivius Lietuvos V. S-gos centre.

Visus tuos uždavinius numatydami VVS-gos Centras kovo mėnesį delegavo Amerikon vieną žymiausių ir daugiausia Sąjungai nusipelnusių savo žmonių — Vincą Uždavinį, kuris tiems augščiau minėtiems uždaviniams atlikti beveik idealiai tinka. Amerikos lietuvių greitai galės patirti jo gražų nuosirdumą, didelius gabumus ir visišką atsidavimą Vilniaus idėjai.

V. Uždavinys žada aplankyti čia visas, nors ir mažiausias, lietuvių kolonijas. Laiko turės pakankamai, nebus reikalo skubėti. V. Uždavinys mielai eis kalbėti visur ten, kur tik jisai bus kviečiamas. Tik labai prašytume, kad kolonijos, kiek galėdamos, palengvintų jam keliones, kurios, kaip žinoma, susijusios su didesnėmis išlaidomis. Tiesa, VVS-gos Centras skiria jam kuklių lėšų jo pragyvenimui, tačiau pačios Sąjungos iš centinių aukų sudaromas

biudžetas yra ribotas. Sunku būtų Sąjungai padengti visas jos delegato keliones išlaidas. Taigi, Sąjunga labai įvertintų ir būtų dėkinga, jei, kur bus galima, jos delegatui būtų duodamas butas ir palengvinamas pravažiavimas.

Jo atsilankymo ir prakalbų proga, būtų labai svarbu, kad būtų parenkama kiek aukų V. S-gos Centro akcijai, Vilniaus kovos reikalams. Iš tų aukų būtų išrašomi ir Vilniaus pasai, kas jų dar neturi, ir įlipant į ženklelius. Taip pat labai svarbu, kad juo daugiau Amerikos lietuvių skaitytų Vilniaus reikalams skiriamą žurnalą „Musų Vilnius“ (2 dol. metams).

Kol dar nėra pačių amerikiečių sudaryto visos akcijos centro, prašome visais šios akcijos reikalais kreiptis į VVS delegatą V. Uždavinį (46 Fifth Avenue, New York, N. Y.).

Kan. F. Kemėšis,
VVS-gos Centro Kom. narys.

ISKILMINGAS KONCERTAS

Nukentėjusių Nuo Potvynio Lietuvoje Sušelpimui.

So. Boston, Mass. — Rengiamas iškilmingas koncertas, kuris įvyks sekmadienį, gegužės 17 d., 1936 m., 2-ą valandą popietį, gražioj ir milžiniškoj svetainėj The Municipal Hall, East Broadway, South Boston, Mass.

Šį koncertą išpildys Bostono Civic Symfonijos orkestras iš 70 asmenų, Helena Trolsaas — operos dainininkė sopranas, Bon Tempo — operos dainininkas tenoras, Ona Kubiliene — valstybės operos dainininkė mezzo sopranas, Dr. Perrino De Blasiac — valstybės symfonijos smuikininkas solistas ir pianistė Valentina Minkienė. Visi artistai apsiėmė atlikti koncertą be jokio atlyginimo.

Šiam programui ir parengimui pirminkauja Ona Kubiliene ir abelinas komitetas sudėda iš: Dr. J. L. Pašakarnio, Dr. J. Landžiaus-Seymour, red. S. Michelsono, Rev. B. F. Kubiliaus, p. S. Mockaus ir p. Jono Kerdiejaus.

Yra pakviestas Vice-Konsulas Daužvardis iš New Yorko pasakyti prakalbą.

Kviečiame visus dalyvauti šiame iškilmingame koncerte. Butų labai gražu, kad draugijos dalyvautų organizuotai, nes bus imti grupių paveikslai, kurie bus išsiųsti Lietuvos laikraščiams.

Bilietai prie durų nebus parduodami, bet bus imama kolekta 35 centai nuo kiekvieno asmens. O kas išgalės, galės paaukauti kiek norės iš savo laisvos valios. Kas duos dolerį ir daugiau, tų vardai bus užrašyti ir paskelbti laikraščiuose.

Visas koncerto pelnas bus išsiųstas Lietuvos Potvynio Nukentėjusių Komitetui. Prašome visų ateiti ir paremti tuos, kurie yra mūsų broliai ir seserys, nukentėję Lietuvoj nuo potvynio. Malonėkite vienos Bostono ir apylinkės lietuviškos kolonijos dalyvauti šiame koncerte.

Komitetas.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

Gegužės 9 dieną, Grand Central Palace, New York, atsidaro Trečia Tarptautinė Filatelijų paroda. Tarpe įvairių pašto ženklų rinkinių, randasi ir Lietuvos pašto ženklų rinkinys, kurį surinko Algirdas Vizbaras. Jo rinkinys yra vienas iš didžiausių Amerikoje ir yra labai įdomus.

Visi lietuviai turėtų jį pamatyti, nes jame randasi suvirstuos, bet stropiai mokinosių, juo kai baigė dainos mokslą, tapo priimta į Chicago Grand Opera Company. Ir tada ji lietuviams nebuvo prieinama, nes buvo

Korespondentas.

Numirė Ona Kerdiejenė

Ilgamečio SLA. veikėjo ir SLA. 43 kuopos užrašų sekretoriaus Jono Kerdiejaus žmona, Ona Kerdiejenė numirė balandžio 30 d. Vėlonė jau ilgą laiką sirgaliavo, tačiau sunkiau pasirgus tik keturias dienas netikėtai persiskyrė su šiuo pasauliu. Paliko dideliu nuliudime savo vyrą Joną ir du dar neaužaugusius sūnelius — Butrimą 13 metų ir Algį 11 metų amžiaus. Taip pat paliko dar gyvus abu tėvus Liutkevičius, 4 brolius ir 2 seseris. Iškilmingai palaidota gegužės 2 d. skaitlingam būriui giminų, draugų ir prietelių palydint į kapus.

Sava laiku vėlonė daug dirbo visuomeniniuose darbuose, ypatingai dainos ir muzikos meno srityje. Buvo dar jauna moteris, vos 43 metus amžiaus sulaukus. Piktąjį mirtis nieko nežiūrėdama išplėšė iš gyvenimo dar taip labai reikalingą vaikams motiną ir vyrui žmoną bei tėvams dukrą.

„Tėvyne“ redakcija ir SLA. Sekretorius bei vėlonės ir jos vyro Jono draugai SLA. Centro štabe reiskia giliausios užuojautos vėlonės šeimai, giminėms ir draugams. Kartu su jais gyvename skaudaus liudėsio momentą dėl vėlonės Onos mirties.

GERB. JONUI KERDIEJUI
Ir Jo Sualelams

Del netikėtos ir staigos jo žmonos ir vaikų motinos Onos Liutkevičutės-Kerdiejenės mirties, liudėsio valandoje, tikrai ir nuosirdžiai užuojautą reikiame —
JONAS IR ONA SEKIAI.

CHICAGO, ILL.

Chicago lietuvių draugijų konferencijos išrinkto komiteto vardu sekamo turinio telegrama pasiųsta balandžio 25 d., 1936 m., Lietuvos prezidentui:

Prezidentui Antanui Smetonai, Kaunas, Lithuania.

Patyrę iš laikraščių, kad Lietuvos vyriausybė rengiasi skelbti seimo rinkimus neduodant progos žmonėms laisvai pasirinkti kandidatų, Chicago 75 draugijų konferencijos komitetas reikalauja, kad seimas būtų renkamas demokratinio būdu, nevaržant partijų teisių statyti kandidatus ir garantuojant pilną žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę.

Pirm. Julius Mickevičius,
Sekt. Euphrosine Mikuziūtė.

POKILIS DR. MISEVIČIAUS PAGERBIMUI.

Brooklynio Lietuvių Profesionalių Klubas rengia pokilį ir šokius pagerbimui Dr. Jono S. Misevičiaus-Message jo 25 metų daktaravimo sukaktuvių proga. Pokilis rengiamas trečiadienį, gegužės 13 d., 8 val. vakare, Hotel New Yorker, prie 8-th Ave. ir 35-th St., New York City.

I pokilį Dr. Misevičiaus draugai ir pažįstami kviečiami specialiais pakvietimais ir netenka abejoti, kad skaitlingai rinktinės publikos atsilankys, nes Dr. Misevičius yra populiarius savo profesijoje ir kartu labai malonus ir draugingas žmogus. Todel jis turi nemažą draugų ir prietelių, kurie jį labai gerbia ir myli. Man šia proga labai smagu pažymėti, kad Brooklynje turime lietuvių gydytoją, kuris jau išstarnavo savo tautiečiams 25 metus ir tuo visu laiku paremdavo visus naudingus lietuviškus darbus. Visu laiku Dr. Misevičius buvo tai vienos, tai kitos vietinių SLA. kuopų daktaru kvotėju ir kartu yra SLA. nariu. Ilgiausių metų Dr. Misevičiui.

Reporteris.

LIETUVAITE OPEROS ARTISTE DAINUOS CLEVELANDE IR DETROITE.

Sausio mėnesį, 1924 metų Chicagoje paskilbo nauja lietuvaite dainininkė — pirmutinė pasiekus tokias augštybes — Barbora Darlys (Drangėlienė). Ji iki tol nebuvo žinoma, nes nedalyvavo lietuviškuose koncertuose, bet stropiai mokinosių, juo kai baigė dainos mokslą, tapo priimta į Chicago Grand Opera Company. Ir tada ji lietuviams nebuvo prieinama, nes buvo

užimta dainavimais amerikoniškoje scenoje.

Pereitą metą ji buvo pakviesta į Kauną ir ten su Lietuvos Dainos Kunigaikščiu Kipru Petrausku labai išsididžiai pasirodė operoje „Aida“, nuo to laiko lietuvių patyrė ir pripažino ją viena iš žymiausių ne tik lietuviškų, bet ir šiaip pasaulinių dramatiinių operetiskų sopranų.

Grįžus iš Lietuvos, Barbara Darlys pažadėjo kai kur ir tarp Amerikos lietuvių pasirodyti ir pirmutinę laimę ją pasave turėti gavo dvi didelės artimiausios prie Chicago kolonijos — Clevelandas ir Detroitas.

Clevelande (Ohio) jos koncertas rengiamas sekmadienį, gegužės 17 d., Lietuvių salėje, nuo 6 val. vakare.

Detroito (Mich.) — koncertuos savaite vėliau — gegužės 23 d., šeštadienio vakare, Lietuvių salėje, nuo 7:30 val. vakare.

Ar kitos kolonijos greitai laiku gaus ją girdėti nežinia, nes artistė greitai laiku žada išvažiuoti koncertuoti Europoje ir be abejo vėl Lietuvoje.

Jei greitai laiku Lietuva niekomums amerikiečiams neatsisų, laikykim artistę Barbora Drangėlienę Pasaulio Lietuvių Kongreso dovana mums, nes po pasirodymo ir pasekmingo dainavimo Kaune, ji sutiko apilankyti ir kai kurias Amerikos lietuvių kolonijas, pirmiausia Clevelandą ir Detroitą.

Koresp.

POTTSVILLE, PA.

Šiame mieste neperdaugiau lietuvių gyvena ir delei to, kad labai išsisklaidę gyvena, tai ir didelio veikimo pas juos neatsiranda. Tiesa, turi SLA. kuopą, bet matoma ir ta kuopa su dideliu veikimu nepasirodo. Pottsville, yra Schuylkill apskrities sostinė, tai labai dažnai ir daugelis lietuvių su įvairiais reikalais šiam miestui apsilankko.

Balandžio 22 dieną įvyko čionai didelis pokilis. Pokilis atsiuvo Necho-Allen viešbutyje, kurį surengė Schuylkill Apskrieties Lietuvių Piliečių Lyga. Nors tai buvo nepirmutinis tokio parengimas, nes šita piliečių Lyga kas metai tokius pokilius rengia, tačiau šiemet verta specialiai paminėti, nes atsilankė daug publikos, buvo gražus programos ir tt. Šitai lygai vadovauja p. P. W. Birštonas, plačiai žinomas Amerikos lietuvių darbuotojas. Laikė

vakarienės ir vakaro programaijai toastmasteriu buvo. Pokily galėjo būti apie 700 žmonių, iš visų šios apylinkės miestų bei miestelių. Tai buvo gražus burių parinktų lietuvių ir lietuvačių.

Buvo kiek ir svetimtaučių, bet jau ne tiek daug. Tarpe svetimtaučių buvo visi keturi apskrities teismo teisėjai, miesto majoras, keli valstijos legislatojos nariai, vienas senatorius ir šiaip jau ne tiek žymių asmenų. Šitos lygos tikslu yra organizuoti lietuvių politines organizacijas ir dalyvauti kaip vietinėje, taip ir nacionalinėje politikoje. Labai mūsų žmoniems reikalinga organizacija.

Laikė vakarienės buvo dainų ir muzikos, bet man geriausiai patiko p. S. Gegužio, buvusio SLA. Prezidento kalba. Kalbėtojai buvo du. Apskrieties teisėjas Gangloff ir p. Gegužis. Ponas Gegužis buvo pirmutiniu kalbėtoju ir po preliminarės kalbos, savo kalbą sakė lietuviškai. Jo kalba buvo graži, turininga ir pamokanti. Už tai jis gavo gausių aplovismentų. Garsikalbiai buvo taip sutaisyti, kad be jokio sunkumo jo žodžiai pasiekė visus klausytojus nepaisant kurioj daly didelės salės kuris sėdėjo.

Teisėjas Gangloff, savo kalboje prisiminė apie Lietuvos istoriją, bet daugiausia laiko pašventė beaiskindamas, kaip buti geras piliečiais ir tt. Tai jau pas juos paprastas dalykas, ragina buti ištikimais, mokėti taksus, o kuomet priseina pasinaudoti šalies gėrybėmis, tai tuomet jie lietuvių neprileidžia.

Vienas iš Dalyvių.

NAUDINGAS PATARIMAS DYKAI.

Jau 25 metai kaip Worcesteris yra „North American Civic League“ rasti, kurios tikslas yra pagelbėti ateiviams jų vietuose reikaluose ir rupintis jų gerove. Prie šios rastiinės veiklia ir lietuvių skyrius, bet ji Worcesterio lietuvių mažai išnaudoja. Lietuviai turėtų naudotis savo skyrium kuoplačiau-

sia, nes jis tik jiems yra užlaikomas.

Štai trumpas surašas kelių patarnavimų, kuriais galit patisinaudot dōvanai:

Išpildom blankas ir suteikiame reikalingas informacijas, jei norit tapti Jugtinių Valstijų piliečiu.

Parupinam perkalbotojus (teismuose, bylose, pas advokatus, daktarus ir tt.).

Skyrius turi artimus ryšius su valdiškom įstaigom ir su mielu noru sutiks tarpininkauti tiems, kuriems to reikalinga.

Darom vertimus, rašom ir skaitom laiškus anglų ir lietuvių kalbose.

Ir daugely kitų reikalų, kuriuose yra galimybės skyriui patarnauti.

Kviečiam ateiti į rastiinę šiomis valandomis: nuo 1 iki 4 po pietų antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį ir penktadienį. Antras: North American Civic League, 88 Front Street (ant 5 augšto), Worcester, Mass.

B. Lozoraitytė,

N. A. C. League liet. sk. sekr.

AUTOMOBILISTŲ REKORDAS LEIDIMUOSE VAZINETI.

Šiemet išduodamuose automobilistams vazinėti leidimuose ant užpakalio bus sužymėti visi automobilistų prasižengimai prieš vazinėjimo taisykles. Ne tik teismo nuosprendžiu prasižengimai, bet ir visoki kiti peržengimai vazinėjimo taisyklių bus sužymėti. Tokį naują patvarkymą padarė komisinerius Charles A. Harnett.

Vazinėti automobiliais leidimų atnaujinimui laikas prasideda su gegužės 1 d. ir baigiasi su 31 d. to paties mėnesio. Birželio 1 d. visi New Yorko valstijos vazinėjanti automobiliais turi turėti naujus leidimus. Leidimų atnaujinimui aplikacijas galima gauti kiekvienoje policijos stotyje, tačiau naujų originalių leidimų gavimui reikia kreiptis į Bureau of Motor Vehicles rastiinę ir tik čia gali-dotis savo skyrium kuoplačiau-

Auksinio Konkurso Vajaus Generaliai Organizatoriai

1-MO NEW YORKO.

NEW JERSEY RAJONO:

V. Matusevičius,
390 Lorimer St.,
Brooklyn, N. Y.

2-RO CONNECTICUT RAJONO:

A. J. Birieta,
8 No. Fairfield St.,
So. Manchester, Conn.

3-CIO MASSACHUSETTS RAJONO:

(rytinės dalies)
A. J. Namaksy,
414 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

(vakarinės dalies)

A. Kriaučialis,
10 Sterling St.,
Worcester, Mass.

4-TO NEW YORKO RAJONO:

(šiaurinės dalies)
A. Lepa,
51 Emma St.,
Binghamton, N. Y.

5-TO WILKES BARRE RAJONO:

M. Kupris,
44 Logan St.,
Wilkes Barre, Pa.

6-TO SHENANDOAH RAJONO:

P. W. Birštonas,
Shenandoah, Pa.

7-TO PHILADELPHIA RAJONO:

A. Tvaranavičius,
500 Pennway Ave.,
Philadelphia, Pa.

Viršminėtų Rajonų kuopų organizatoriai visomis informacijomis lai kreipiasi prie savo Rajono Gen. Organizatorių.

8-TO PITTSBURGH RAJONO:

St. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

9-TO CLEVELAND RAJONO:

J. Jarus,
8813 Empire Ave.,
Cleveland, Ohio.

10-TO MICHIGAN RAJONO:

S. Naudžius,
1567 Seward Ave.,
Grand Rapids, Mich.

11-TO WISCONSIN RAJONO:

H. Labanauškas,
6631 — 11-th Ave.,
Kenosha, Wis.

12-TO CHICAGOS RAJONO:

K. P. Deveikis,
1518 S. 48-th Ct.,
Cicero, Ill.

13-TO PIETINIO ILLINOIS RAJONO:

J. V. Klastaitis,
3961 Westminster Pl.,
St. Louis, Mo.

14-TO NEBRASKA RAJONO:

I. Zigmanciūtė,
3124 V Street,
Omaha, Nebr.

15-TO CANADA RAJONO:

J. Jokubynas,
82 Crawford St.,
Toronto, Ontario, Canada.

95 N. Main St.
Waterbury, Conn.

S. Levickis,
2308 — 53-rd St.,
Kenosha, Wis.

B. Sabaliuskys, Jr.,
Mayview, Pa.